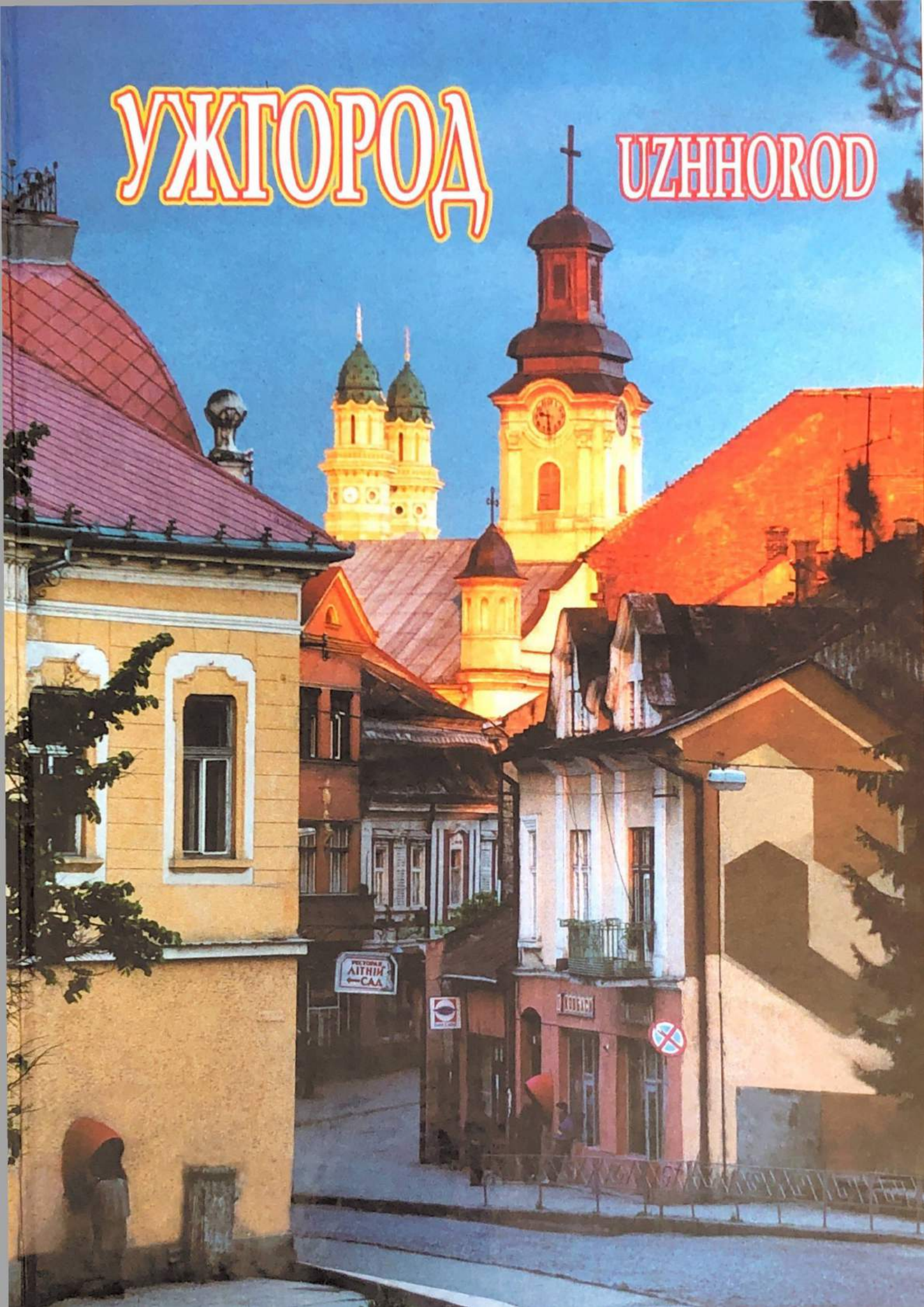
УЖГОРОД

UZHHOROD

УЖГОРОД

UZHHOROD

1997

Автори:
Михайло Басараб, Володимир Ньорба

Поезія:
Петро Скунць - лауреат Державної премії України ім.Т.Г.Шевченка

Художнє оформлення:
Андрій Чмельов

Фото:
Олексій Попов
Ярослав Макара
Михайло Палінчак
Ігор Сухих

ШЛЯХ ДО ХРАМУ

ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ ТОВАРИСТВА "УКРАЇНА"

ВИДАВНИЦТВО ЦУПЕР , ПРЯШІВ, ПОЖАРНИЦЬКА 17, СЛОВАЧЧИНА

ISBN 80-967748-6-7

Шановний читачу!

Можливо, ти багато знаєш про Ужгород, але це древнє місто в центрі Європи, в якому сучасність переплелася з історією та легендою, ще раз тобі відкриється по-новому.

А можливо, ти в Ужгороді вперше, і наш фотоальбом допоможе тобі зріднитися з містом, котре волею життя стало ніби воротами країни України, зберігши протягом тисячоліття слов'янську душу всупереч усім руйнівним силам.

Тут живе народ мирний, роботящий і гостелюбний, а крім усього – віруючий у те, що на землі все менше залишається місця для неприязні і ворожнечі.

Якщо цей фотоальбом допоможе тобі зберегти добру пам'ять про наше місто, будемо вважати, що труд наш був недаремний.

Honourable reader,

Presumably You know much about Uzhhorod, but this ancient city in the centre of Europe, where modern times are interwoven with grey history and legend, will be revealed anew in this small volume.

Or probably You have arrived in Uzhhorod for the first time and our photoalbum will be of great value for You to get acquinted with the city that by the very fate has become the gate of Ukraine, preserving its Slav soul despite all destructive forces and all possible agressors.

Peace-loving, industrious and hospitable people live here, and besides they do believe that less and less space is left on our globe for hostility and enmity.

If this photoalbum helps you to preserve good memory about our city, we would be glad that our work has not been in vain.

Древній Ужгород. Вже більше десяти століть розкинувся він на берегах річки Уж. Його фундаменти й вулиці вросли в сиву глибину віків, а це свідчить про таланти і працьовитість його громадян. Животворящі корені Ужгорода і його жителів живляться духом легендарного князя Лаборця, Михайла Лучкая, який написав велику історію Закарпаття, Августина Волошина, який проголосив Карпатську Україну.

Місто Ужгород сьогодні вступило в нове життя, воно стало своєрідним західним форпостом незалежної держави України.

Народження фірм, будівництво автозаправок європейського типу, впровадження сучасних передових технологій у приватне виробництво, відкриття фірмових магазинів, супермаркетів – це штрихи до портрета міста Ужгорода.

✦

Ancient Uzhhorod. Already more than ten centuries it has scattered upon the Uzh banks. Its foundations and streets have grown in the centuries' grey depths. Uzhhorod's and Uzhhoroders' life-bringing roots have been nourished upon the spirit of legendary Prince Laborets, upon Luchkaj's history of Transcarpathia, upon Avhustyn Voloshyn's proclamation of Carpathian Ukraine.

The city of Uzhgorod has started a new life, it has become a specific Western advanced post of independent Ukraine.

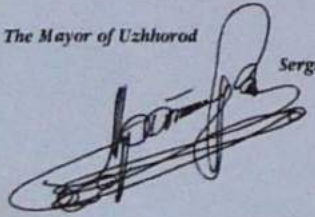
Birth of new firms, building of European petrol filling stations, implementation of modern advanced technologies into private business, opening of new shops, supermarkets-these are the features of Uzhhorod's new painted portrait.

Мер Ужгорода

Сергій Ратушняк

The Mayor of Uzhhorod

Sergiy Ratushnyak

Глибокий, об'ємний, всеосяжний смисл мають ці два короткі слова: земне тяжіння.

Та ще глибший він у понятті ТЯЖІННЯ ОТЧОЇ ЗЕМЛІ.

Закарпатці небезпідставно гордяться тим, що наш край у центрі Європи. Для ужгородців ця гордість подвійна: наш древній град - центр Закарпаття.

Тому маємо прагнути, аби обласкане сонцем місто над Ужем було центром Європи не тільки в понятті географічному.

Наші предки для цього основу заклали: звели величні храми, залишили нам у пам'ять безцінні пам'ятки архітектури, перетворивши холодний камінь у теплу поезію витворів своїх рук.

Нам цю поезію перетворювати у симфонію добрих і корисних справ в ім'я сьогоднішнього та майбутнього.

✦

Deep, volumnious, universal sense have these two sacred words: terrestrial gravitation.

And yet deeper it is in the concept of the gravitation of the Parental Earth.

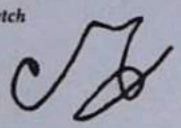
Transcarpathians are proud of the fact that our terrain is the centre of Europe. For the people of Uzhhorod this pride is double: our ancient city is the centre of Transcarpathia. That is why we should aspire and work for the goal that this sun-caressed city upon the Uzh should be the centre of Europe not only geographically.

Our forefathers have built the foundation for it: they have built magnificient cathedrals, they have left for us invaluable monuments of architecture, turning cold stone into warm poetry of their hands' creation.

We should turn this poetry into symphony of good and useful deeds for the sake of the present and the future.

Голова
Закарпатської облдержадміністрації
Сергій Устич

Head of the
Transcarpathian
Regional Administration
Sergiy Ustytch

З великим задоволенням, від щирого серця вітаю всіх, хто проглядатиме сторінки цього видання. Від імені Ужгородської районної Ради, районної державної адміністрації, всіх трудівників району бажаю читачам фотоальбому віри, надії, любові.

Наш Ужгородський район - це колиска Ужгорода. Тут виростають люди, які визначатимуть його лице. Люди, які вміють і хліб творити, і пісню, й мову, і народну душу.

Наш район – прикордонний. Це – західні ворота держави, а тому тут поліпшується інфраструктура прикордонних зон, розвиваються ринкові відносини.

Нехай злагода, спокій, добро й милосердя допомагають усім нам у цей нелегкий час. Наше майбутнє – у наших руках.

✦

With great pleasure and very heartily I welcome those who take this album and scan it. On behalf of the Uzhhorod District Administration, of all the population of the district I wish this photo album's readers faith, hope and love.

Our Uzhhorod district is Uzhhorod's cradle. The people who define its face grow here. They are those who can raise crops, who can sing, who can create people's soul, speech and language.

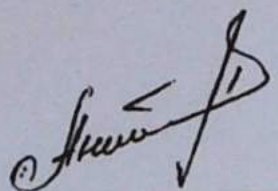
Our district is a border one. It is a gate to and out of the state and that is why we improve ifrastructure of border zones, developing market economy relations.

Let harmony, tranquility, virtue and mercy help all of us in those hard times.

Our future depends on us.

Голова Ужгородської райдержадміністрації
Микола Андрусь

Head of the Uzhhorod District Administration
Mykola Andrus'

Історія Ужгорода – одного із найстаровинніших міст в Україні та Європі, бере свій початок у сивій давнині. Вже в часи палеоліту на території нашого міста проживали перші люди – неандертальці. У період раннього середньовіччя Ужгородський град був центром західної частини Закарпаття, а в IX столітті перетворився у містечко. Тобто у той час коли Київська Русь сформувалась у могутнє державне утворення Східної Європи, Ужгород уже існував.

З приводу походження назви міста як у минулому, так і тепер, ведеться чимало диспутів, однак, остаточного висновку все ще не зроблено. Сучасна ономастика розглядає назву міста Ужгород як слов'янський композит, похідний із гідроніма «Уж» та апелятива «город» (місто). Тобто Ужгород – місто над Ужем. Поряд з цим збереглася угорська назва міста – Унгвар. «Унг» є результатом перекладу на латинь слов'янського «Луж» (лужа, калюжа, болото, багно). «Вар» у наших предків Дунайської прабатьківщини мало значення «хрань», «охорона», «зварення во єдино». «Вар» походить від божества «Варуна», що охороняє небесну Вару від усього лівого, тобто від зла, від міфологічного царя Лая (лівий). Однак необхідно пам'ятати і той історичний факт, що племена угрів до середини XI століття ще не зуміли підкорити собі Закарпаття і Ужгород, які були найвіддаленішими південно-західними укріпленими пунктами староруської держави. Незважаючи на спробу князя Лаборця дати відсіч уграм, останні перемогли, вбивши багато воїнів та їхнього ватажка. Не випадково, що усна народна творчість називає Лаборця «славним князем», захисником рідної землі.

Незважаючи на те, що вся територія нашого краю з Ужгородом була захоплена Угорщиною, історія міста зафіксувала факти, коли давньоруські князі повертали його у лоно своєї держави. Протягом 1281–1321 років Ужгород, як і ряд інших закарпатських міст, входив до складу Галицько-Волинського князівства, очолюваного сином Данила Галицького Левом – «наймогутнішим із нащадків Данила». Лише за правління Юрія Львовича, скориставшись слабістю Галицько-Волинської держави, угорці зуміли повернути собі Ужгород.

XIV – XVIII століття – складний період в історії Ужгорода. Хоча в 1430 році місто одержало привілеї від короля, однак продовжувало залишатися невеличким за територією і населенням. У 1514 році ужгородці взяли активну участь у селянській війні під проводом Д.Дожі, за що угорський уряд назвав Ужгород «бунтарським містом». Цей свій бунтарський дух ужгородці виявили наприкінці 1648 на початку 1649 років, коли біля мурів Ужгородського замку з'явилися загони запорізьких козаків під проводом гетьмана Богдана Хмельницького. Ужгородці не залишилися осторонь під час національно-визвольної війни 1703 – 1711 років під керівництвом Ференца Ракоці II. З приходом у 1711 році до Ужгорода австрійського війська, місто було пограбоване і сплюндроване, розорене і спалене. Лише з другої половини XVIII століття починається відродження Ужгорода. Певний вплив на розвиток міста справили реформи Марії-Терезії та її сина Йосифа II. Із політичних подій першої половини XIX століття найбільший вплив на Ужгород справила революція 1848 – 1849 років в Угорщині. Ужгородцям імпонували революційні гасла «Геть монарха!» і «Свободу народам!», скасування кріпацтва, цензури і введення демократичних свобод. Близько двох тисяч жителів Ужгорода та навколишніх сіл влилося до лав національної гвардії. Незважаючи на поразку революції, ужгородці добилися визнання руської (української) мови обов'язковим предметом, відкриття в місті руської гімназії.

Наприкінці XVIII – на початку XIX століть Ужгород перетворився у відомий європейський культурний центр, який дав світовій культурі А.Бачинського, І.Базиловича, І.Пастелія, В.Довговича, І.Фогорашія, М.Лучкая, Ю.Гуцу-Венеліна та багатьох інших. Чимало закарпатців, які свого часу закінчили навчальні заклади в Ужгороді, викладали у найпрестижніших університетах Львова, Києва, Петербурга, ряду європейських країн. Тривалий час в Ужгороді жили і творили «батько закарпатського національного відродження» XIX століття Олександр Духнович і славетний педагог, культурний і політичний діяч краю нашого століття Августин Волошин – перший президент незалежної Карпато-Української держави.

8 травня 1919 року Центральна Руська Народна Рада прийняла в Ужгороді рішення про приєднання Закарпаття до Чехословаччини на правах автономії. Доля краю вирішувалася на Паризькій мирній конференції. 10 листопада 1919 року її учасники вирішили включити Закарпаття до щойностворені ЧСР, а 18 листопада І.Брейха був призначений тимчасовим адміністратором краю. Ужгород став столицею Підкарпатської Русі, що значною мірою вплинуло на господарський розвиток і культурне життя краю. У місті діяли товариства «Просвіта» та імені О.Духновича, понад тридцять партій. Протягом міжвоєнного періоду в Ужгороді творили видатні культурні діячі краю А.Волошин, В.Гренджа-Донський, С.Сабол (Зореслав), Ю.Шерегій та десятки інших. Значний вклад у розвиток освіти й культури міста внесли О.Олесь, С.Черкасенко, О.Ольжич, В.Бірчак.

11 жовтня 1938 року в Ужгороді було сформовано перший автономний уряд Підкарпатської Русі, який очолив А.Бродій, однак уже 26 жовтня закарпатський прем'єр був заарештований як агент Угорщини і новий кабінет очолив А. Волошин – лідер українського напряму в краї. Однак політична ситуація на Закарпатті різко змінилася після рішень Віденського арбітражу 2 листопада 1938 р. Згідно з ними, на користь Угорщини відійшли Ужгород, Мукачево та Берегово з прилеглими до них районами. А. Волошин був змушений перенести столицю Карпатської України до Хуста. У цьому древньому місті 15 березня 1939 року проходив Сойм, який проголосив Карпатську Україну незалежною державою. 18 березня ця територія, незважаючи на героїчний опір її захисників, була окупована військами гортистської Угорщини.

11 листопада 1938 року угорські війська ввійшли в Ужгород. У місті була ліквідована багатопартійна система, яка сформувалася за часів Чехословаччини. Натомість всіляко підтримувалась діяльність різноманітних угорських та проугорських партій, товариств.

27 жовтня 1944 року в Ужгород увійшли війська 4-го Українського фронту, а після рішення з'їзду Народних комітетів Закарпатської України 26 листопада 1944 року про возз'єднання з Україною, 22 січня 1946 року Закарпатська Україна була реорганізована в Закарпатську область, а Ужгород став обласним центром. Суспільно-політичне і культурне життя Ужгорода за п'ятдесят років радянської влади нічим не відрізнялося від життя інших обласних центрів України. Жителі Ужгорода радо сприйняли звістку про державний суверенітет України та проголошення її незалежною державою.

д-р Микола ВЕГЕШ,
д-р Федір НЬОРБА

Uzhhorod is one of the most ancient towns of Ukraine, and its history started at the times immemorial. Neanderthals dwelt here yet in the Paleolithic epoch. In the early Middle Ages Uzhhorod was the center of the Western part of Transcarpathia, and already in the 9 th century it became a small town. Thus, when Kyiv Rus turned into a mighty state of Eastern Europe, Uzhhorod had existed already.

There have been many discussions as to the town's original name, but there is no final conclusion yet. Modern onomatology considers its name a Slav composite derivative of hydronym "Uzh" and appellative "horod" (town). Thus, Uzhhorod is a town upon the Uzh. Alongside, there exists the Hungarian name of the town Unhvar, where "unh" is the Latin translation of the Slav "luzh" (a pool or a bog), and "var" with our Danube fore-motherland language meant "defence", and is derivative of the Slav's God "Var" whose function was to defend the heavens against evil, against the mythological king "Lia" (i.e. left). And it is necessary to remember the historical fact that semi-nomad Hungarian tribes till the middle of the 11 th century could not conquer Transcarpathia and Uzhhorod which were the remotest fortifications of ancient Rus. In spite of the heroic attempt of prince Laborets to organize resistance to Hungarian tribes, the invaders won the battle, killing many warriors and their leader. Laborets is a "glorious prince", the defender of the native land of the folklore.

Despite the fact that the territory of Transcarpathia, including Uzhhorod, was captured by Hungarians, the town's history recorded the facts when ancient Rus princes took it to the bossom of their state. During 1281-1321 period Uzhhorod and a number of Transcarpathian towns were within Halytch-Volyn princehood, headed by Danylo of Halytch's son named Leo, "the mightest ancestor of Danylo". Only when Jury, the son of Leo, reigned, Hungarians managed to seize Uzhhorod back, thanks to the weakness of the Halytch-Volyn state at the time.

14 th-18 th centuries were very complex in the history of Uzhhorod. Though in 1430 the king granted privileges to the town, it was still relatively small and sparsly populated.

In 1514 the people of Uzhhorod were active in the peasant rebellion led by D.Dozhi, and because of that Uzhhorod was branded "a rebel town". The same rebellious spirit was evident with the people of Uzhhorod when Ukrainian Cossacks led by Bohdan Khmelnitsky appeared at the stone-walls of the Uzhhorod castle at the end of 1648 - the beginning of 1649. The people of Uzhhorod were not passive during the national liberation war of 1703 - 1711 under Ferenz Rakotsi's leadership. When the Austrian troops came to the town it was plundered, devastated and burnt. Only beginning with the second half of the 18 th century the renaissance of Uzhhorod began. Maria Terezia and her son Joseph II introduced reforms which influenced the town's development. The 1848-1849 Hungarian revolution influenced Uzhhorod much. The inhabitants of the town sympathized with the slogans "Down with the monarch", "Freedom to the people", they craved for the liquidation of serfdom, censorship, for the introduction of democratic freedoms. About 2000 people from Uzhhorod and the outskirts joined the National Guard. Despite the revolution failure, the people of Uzhhorod managed to obtain the right to be taught in the Rus (Ukrainian) language, and besides to have a Rus gymnasium in the town.

At the end of the 18 th century and at the beginning of the 19 th century Uzhhorod turned to be a well-known European center that launched into the world culture and enlightment,

A.Batchynsky, T.Bazylevitch, T.Pastelij, V.Dovhovytch, I.Foharachy, M.Lutchkaj, Ju.Hutsa-Venelin and other Uzhhorod schools' graduates taught at the most prestigious universities of Lviv, Kyiv, Petersburgh and a number of other European states. O.Dukhnovytch, "father of Transcarpathian national renaissance" lived for a number of years in the town. A.Voloshyn, a well-known teacher, cultural and political statesman, the first President of the independent Carpatho-Ukrainian state dwelt here too.

Transcarpathian Central Rus Rada held in Uzhhorod on the 8 th of May, 1919, adopted the decision to join Czechoslovakia, but the territory's fate was decided at the Paris Peace Conference, and only on November 10, 1919 its participants decided to incorporate Transcarpathia in the newly-formed Czechoslovakian Republic, and on November 18, T.Breich was appointed as a provisional administrator of the territory. Uzhhorod turned into the center of Pre-Carpathian Rus, and that influenced both economic development and cultural life of the territory. There were more than 30 political parties, two cultural societies: "Enlightment" (Prosvita) and the society named after Dukhnovytch. Uzhhorod of the "inter-war" period had many well-known public and cultural figures. Besides A.Voloshyn we find here V.Hrendzha-Donsky, S.Sobol (Zoreskov), Ju.Sherehy, O.Oles, S.Tcherkasenko, O.Olzhytch, V.Birtchak and others.

On October 11, 1938 the first Autonomous Government of Pre-Carpathian Rus was formed; it was headed by A.Brody. Yet already on October 26 A.Brody was arrested as a secret agent of Hungary, and the Government was headed by A.Voloshyn, a leader of the Ukrainian direction in the territory. But the political situation radically changed after the Vienna Arbitration (adopted on November 2, 1938) according to which Hungary was granted Uzhhorod, Mukatchevo, Berehovo and the adjoining territories. A.Voloshyn was to transfer the capital of Carpathian Ukraine to Khust where on March 15, 1939 the Parliament (the Sojm) declared Carpathian Ukraine independent. On March 18, this territory in spite of the heroic resistance of her defenders, was occupied by the Hungarian Army.

Yet earlier on November 11, 1938 the Hungarian troops entered Uzhhorod. The multi-party system functional under Czechoslovakia was liquidated. Instead there sprang Hungarian and pro-Hungarian parties and societies, and they were overwhelmingly supported.

On October 1944 the troops of the 4 th Ukrainian Front entered Uzhhorod, and after the Congress of the People's Committees of Transcarpathian Ukraine adopted the decision to join Ukraine on November 26, 1944 Transcarpathian Ukraine was reorganized into the Transcarpathian region on January 22, 1945, and Uzhhorod became its center, and another period of harsh life started. That is why the majority of the people in Uzhhorod hailed independent Ukraine.

Doctor Mykola Vehesh
Doctor Fedir Norba

Автори вдячні Миколі Писарчуку – генеральному спонсору видання.

Прожив рівно півстоліття. Та основне життя, вважає, попереду.

Родом із Рівненщини – село Гонoратка Радивилівського району. Має дружину Надію, що подарувала йому двох доньок: Наталю та Ірину. Продовжує рід онук Миколка.

За професією Микола Писарчук – актор і режисер, за покликанням – виробничник. Закінчив Московський університет мистецтв, а далі й Київський торгово-економічний інститут. Одне другому не заважає. Людина – глибоко віруюча. Тож за його допомоги відбудовано в Ужгороді Преображенську церкву (вулиця Цегольнянська), що записано на пам'ятній дошці, встановленій у храмі.

Всупереч тим, хто дбає тільки про самозбагачення, Микола Писарчук бачить сенс своєї діяльності у відродженні нашої духовності. А це немислимо без турботи про скривджених долею, насамперед – дітей. Під опікою Миколи Писарчука – приймальник-розподільник в Ужгороді для сиріт.

Любити ближнього не тільки на словах, допомагати тим, хто цього потребує, займатися угодними Господу ділами і просити Божої помочі...

«Тоді й будемо жити краще, достойним людини життям», – вважає Микола Писарчук.

Mykola Pysartchuk has lived exactly half a century but considers that his main life is still in the future.

His birthplace is the Rivne region, the village of Honoratka, Radivil district. His beloved wife Nadia has brought him a priceless gift of two daughters: Natilia and Irina.
The family tree is continued with his grandson little Mykolka.

Mykola Pysartchuk's profession is acting and theatre-producing, his true call is production. He has graduated at Moscow University of Arts and then Kyiv Trade-Economic Institute. But an artist and a producer live in harmony within him. Hi is a true Christian believer. He has helped to rebuild Resurrection Church in Tsegolnyanska (Brickyard) street, and the fact is inscribed upon the memo plaque in the church.

In contrast to those who crave only for their own enrichment, Mykola Pysartchuk sees the goal of his activity in resurging our spirituality, our faith. And this is unthinkable without caring for the destitute, especially uncared for children. He is ward to Uzhgorod orphanage that takes, cares, distributes parentless children.

To love a fellow man in deed, to help the needy, to be engaged in divine activity, begging God's mercy... "then we would live better, we would have life worth human destiny".
It is the main idea practised by Mykola Pysartchuk.

The authors are very thankful to Mykola Pysartchuk, the general sponsor of the publication.

У краю Карпатському над Ужем
кочовому ворогу на зло
горде місто воїном і мужем
із душі слав'янської зросло.

Заплелось весняне буйноквіття
в грізні мури, в спомини старі,
і стоять спресовані століття
на зеленій Замковій горі.

Городище на Замковій горі IX століття було зруйноване прийшлими угорськими племенами. У кінці X – на початку XI ст., коли рівнинна частина Закарпаття підпала під владу Угорського королівства, в Ужгороді відновлюється замок як адміністративний центр комітату Унг.

До кінця XVI ст. була здійснена докорінна реконструкція замку із застосуванням новітніх досягнень західноєвропейського фортифікаційного мистецтва.

The site of the ancient town was ruined by Hungarian tribes in the 9th century. At the end of the 10th century, and at the beginning of the 11th century, when the plain part of Transcarpathia was under the Hungarian kingdom's rule, the Uzhhorod castle was renewed as an administrative centre of the Commitat Unh.

Up to the end of the 16 th century the cardinal reconstruction of the castle was performed.

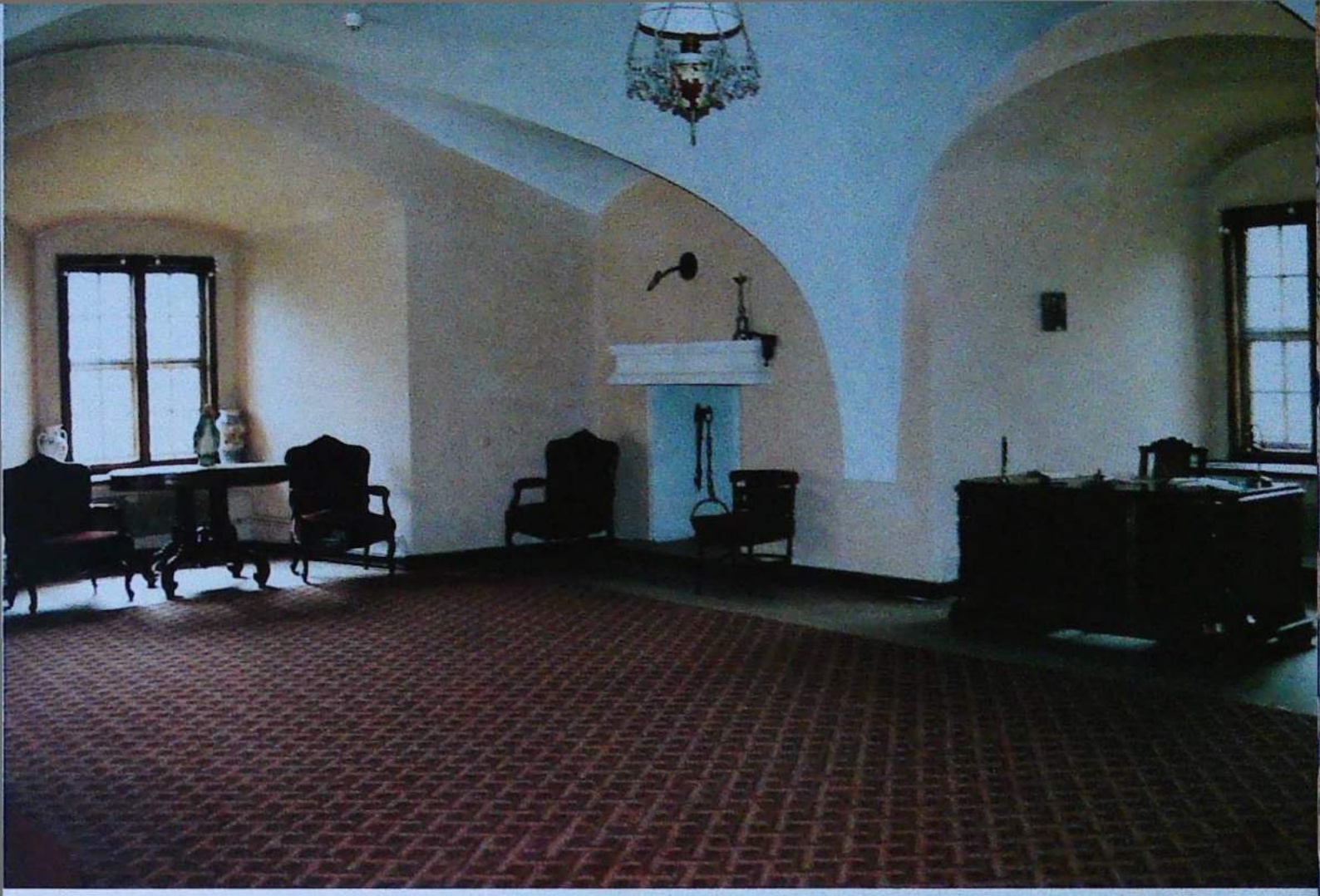

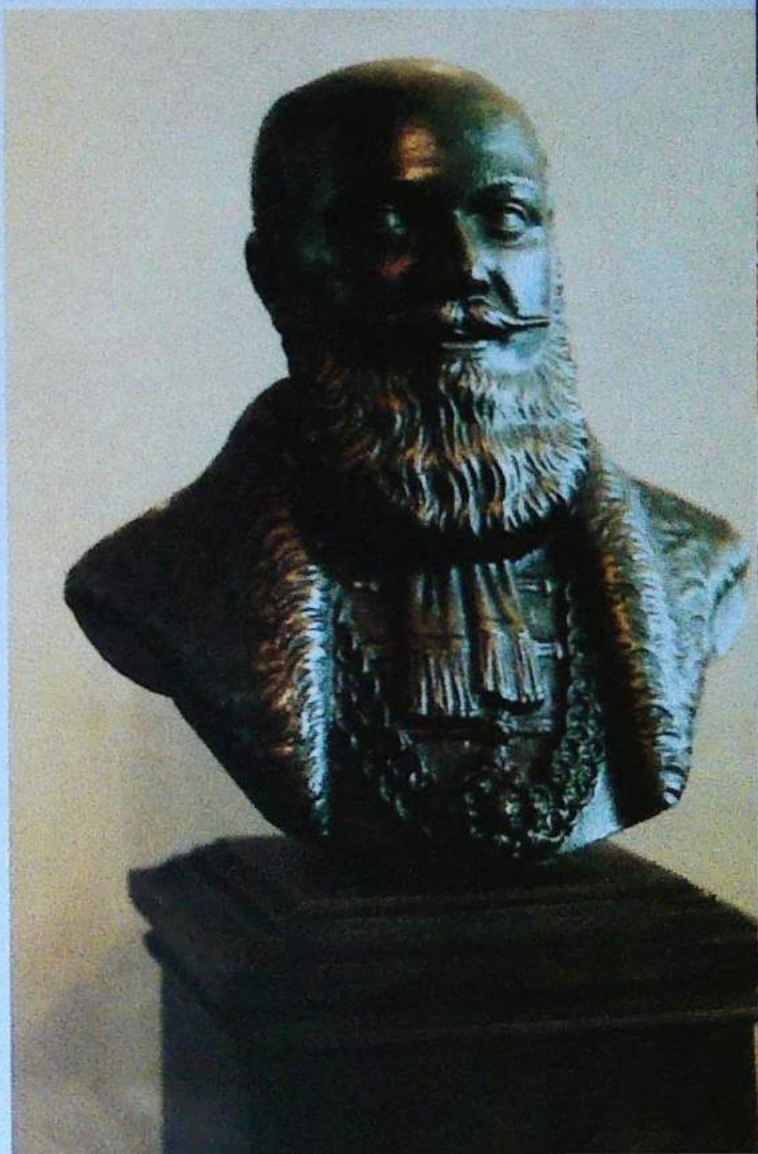

Художнє литво, XIX ст.

Artistical foundry, 19th century.

Каплиця колишньої Ужгородської духовної семінарії. Розпис 1857 р.

The chapel of former Uzhhorod theological seminary.
The mural decoration is of 1857.

В тиші парку і в музейній тиш
вчує той, хто не шукає сну,
як тече історія і дише
у сучасність нашу голосну.

Скульптура Геракла. Відлита у 1842 р. Архітектор В.Кінне.

Heracles. Cast in the year of 1842. Architect V.Kinne.

У дворі замку в результаті археологічних розкопок відкриті залишки готичного храму середини XII століття. Храм проіснував декілька століть. У 1720 році він сильно постраждав від пожежі і з тих пір не відновлювався.

In the castle's yard there are remnants of the Gothic cathedral buil in the middle of the 13 th century. In 1720 the cathedral was burnt, and was not rebuilt since.

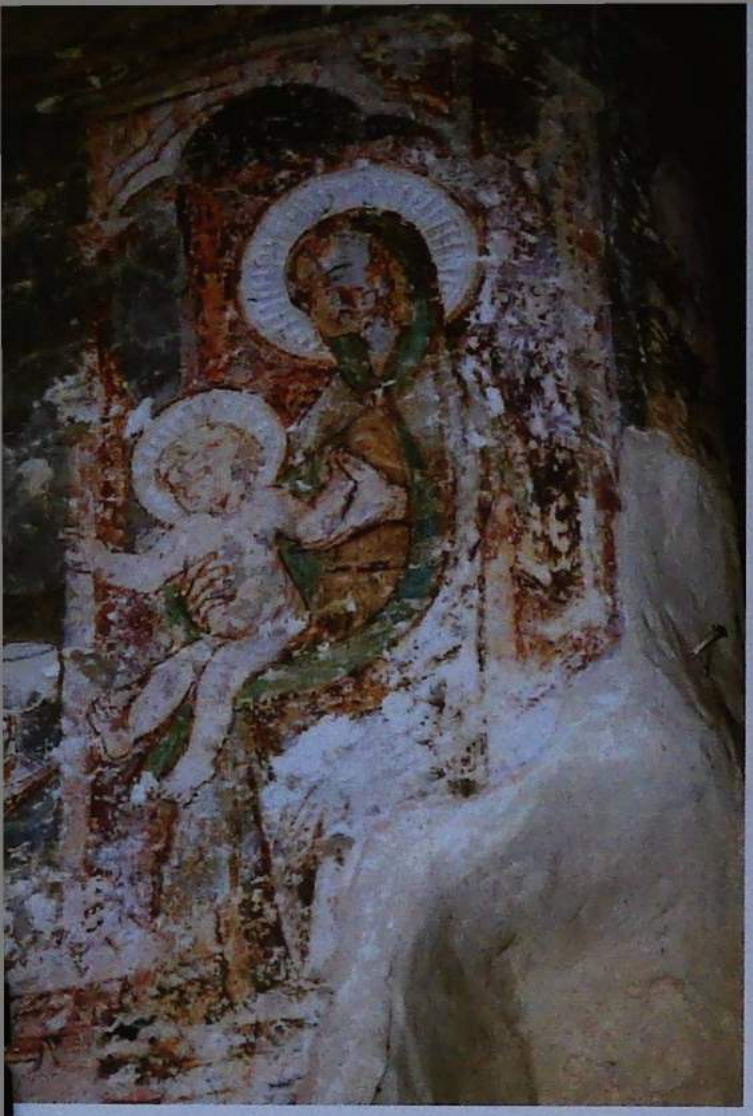

Ікона Трьох Святих.

The icon of three Saints.

Онде ще сліди халуп... А онде
владно правда вічності гряде;
круглий світ Горянської ротонди
бесіду із космосом веде.

ГОРЯНСЬКА РОТОНДА – це храм св. Анни XI ст., значення якого виходить далеко за межі Закарпаття. Церква складається із двох самостійних частин. Одна з них – це кругла споруда, якій церква зобов'язана своєю назвою – ротонда. Друга частина храму – видовжений прямокутник нефа, прибудований до ротонди пізніше.

Розписи належать до XIV ст., бо мають готичне звучання, що базується на досвіді італійської проторенесансної школи Джотто (1266 –1337 рр.).

Horiany Rotonda, the cathedral of Saint Ann, built in the 11 th century. The cathedral consists of two parts. One of them is a round edifice, and it is the oldest one. The other part is a prolonoged rectangular nave built much later.

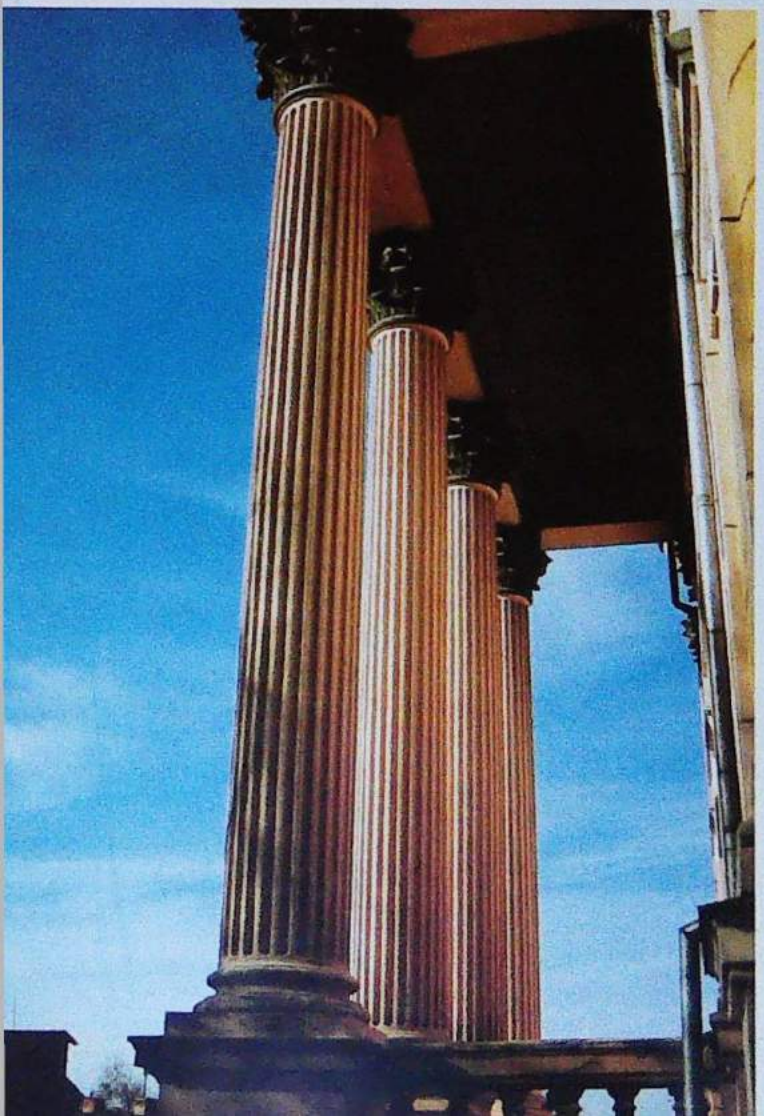
The painting are of the 14 th century, close to the Italian school of Giotto (1266 – 1337).

Моє древнє праслов'янське місто,
ти росло наперекір вітрам.
В твою душу смерть хотіла влізти,
але ти здіймало в небо храм.

ХРЕСТОВОЗДВИЖЕНСЬКИЙ СОБОР у плані тринефний із прямокутною східною частиною.

На головному фасаді привертає увагу прекрасний чотириколонний портик коринфського ордера на високому цоколі – балюстраді.

Інтер'єр собору оформлений у стилі пізнього бароко. Частково зберігся розпис XVIII ст., а також картини Ф. Видри, художника, що навчався в Італії в 40-х роках XIX ст.

У 1644 р. побудували монастир єзуїти. Після вигнання єзуїтів з меж Австрійської імперії монастир став резиденцією уніатського єпископа. У середині XIX ст. по проекту Л. Фарбі будинок резиденції єпископа і кафедральний собор були перебудовані.

Cross-Mounted Cathedral consists of three naves and eastern rectangular part.

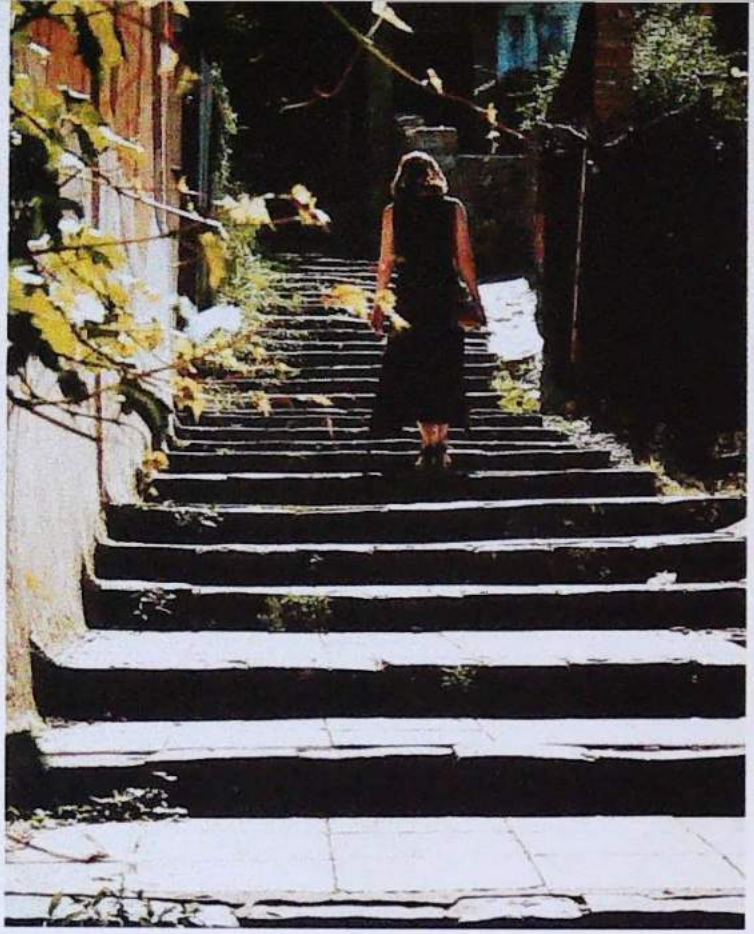
The four-columned Corinth portico is in the front of the cathedral; upon a high foundation there is a magnificient balustrade.

The interior of the cathedral is of late baroque; there are some 18th century paintings, and the paintings by F. Vidry, who studied in Italy in the 1840 ies.

Jesuits built the monastery in 1644. After Jesuits were driven out of the Ausrtian empire, the monastery became a Uniate bishop's residence. In the middle of the 19th century the cathedral buildings and the bishop's residence were rebuilt according to L.Farbi's project.

Одна з найоригінальніших вулиць Ужгорода - Замкові сходи. Неофіційна назва - вулиця Першого поцілунку.
Вулиця Духновича - колишня Вовняна, одна з найдавніших вулиць міста.

One of the most original streets of Uzhhorod - Castle Stairs. Its unofficial name is the street of the First Kiss.
Dukhnovych st. - former Vovnyana, one of the most ancient streets of Uzhhorod.

Бібліотека Ужгородського державного університету - колишня єпископська резиденція. Будова 1646 р. Сучасного вигляду набула 1846 р.

Uzhhorod State University library - once the Bishop's residence. Built in 1846.

Герб єпископа А.Бачинського.
Бачинський Андрій Федорович (1732 – 1809), визначний публіцист і просвітитель Закарпаття XVIII ст., єпископ Мукачівської єпархії, ініціатор видання п'ятитомної "Біблії", популяризатор творчості І.Пастелія та І.Базиловича.

A.Batchynsky Bishop's coat of arms.
Batchynsky Andrij Fedorovytch (1732-1809), well-known publicist, 18th century enlighter, bishop of the Mukachiv See; he initiated the publication of five-volume Bible; popularized views and works by I.Pastelia and I.Bazylovytch.

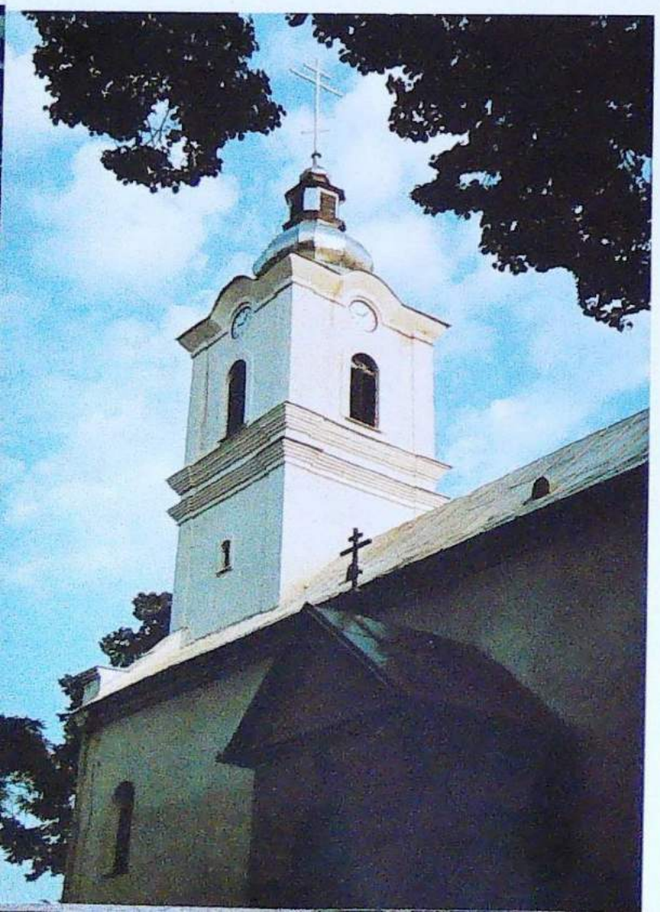

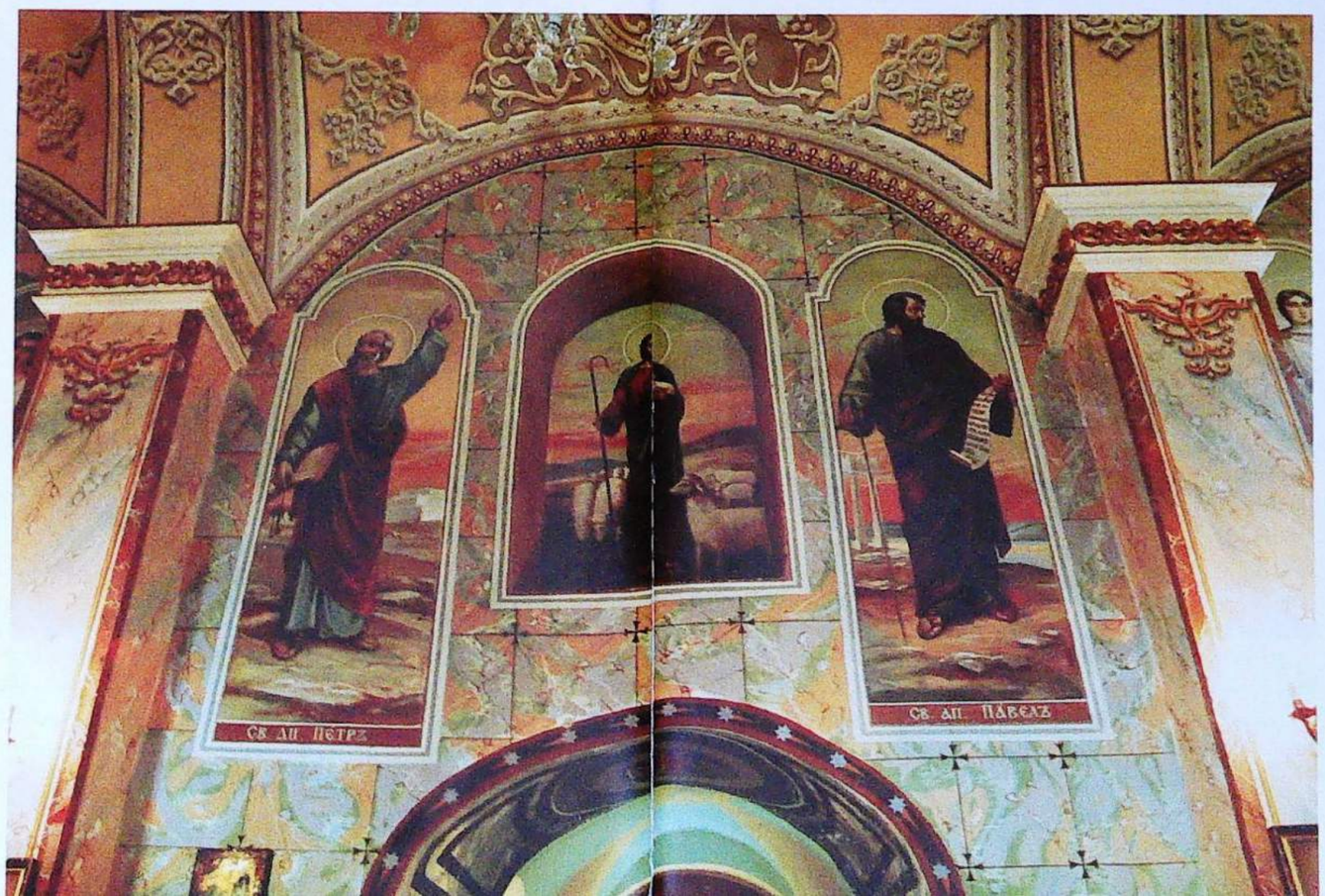
Каплиця М.Лучкая.
Lutchkaj chapel.

Лучкай Михайло Михайлович (1789-1843), відомий закарпатський історик, мовознавець, фольклорист, культурноосвітній діяч, автор відомої "Історії карпатських русинів".

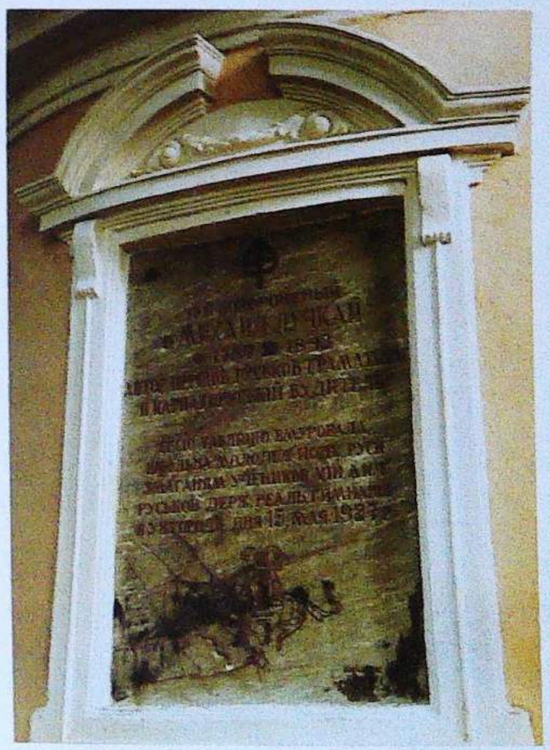
Lutchkaj Myhajlo Myhajlovytch (1789-1843), well-known Transcarpathian historian, linguist, folklore collector, enlighter, author of the famous "History of Carpathian Rusyns".

Цегольнянська церква. Побудована у 1802 р.
Tsegolnyanska church. Built in 1802.

Цегольнянській церкві, де безбожник назміявся із людських святинь, намалює нам новий художник іншу правду: "Світе, не загинь!".

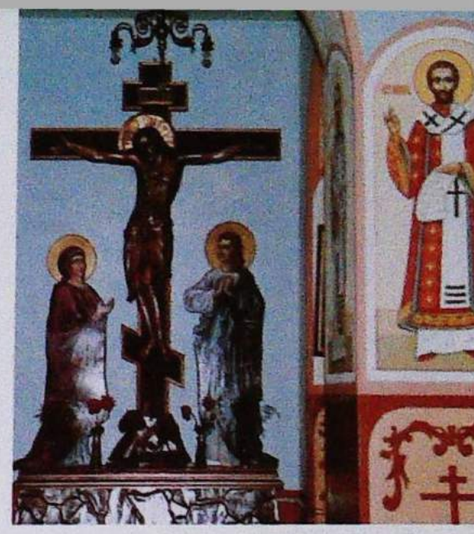

Римо-католицька церква.
Roman Catholic church.

Хресто–Воздвиженський православний собор м. Ужгорода

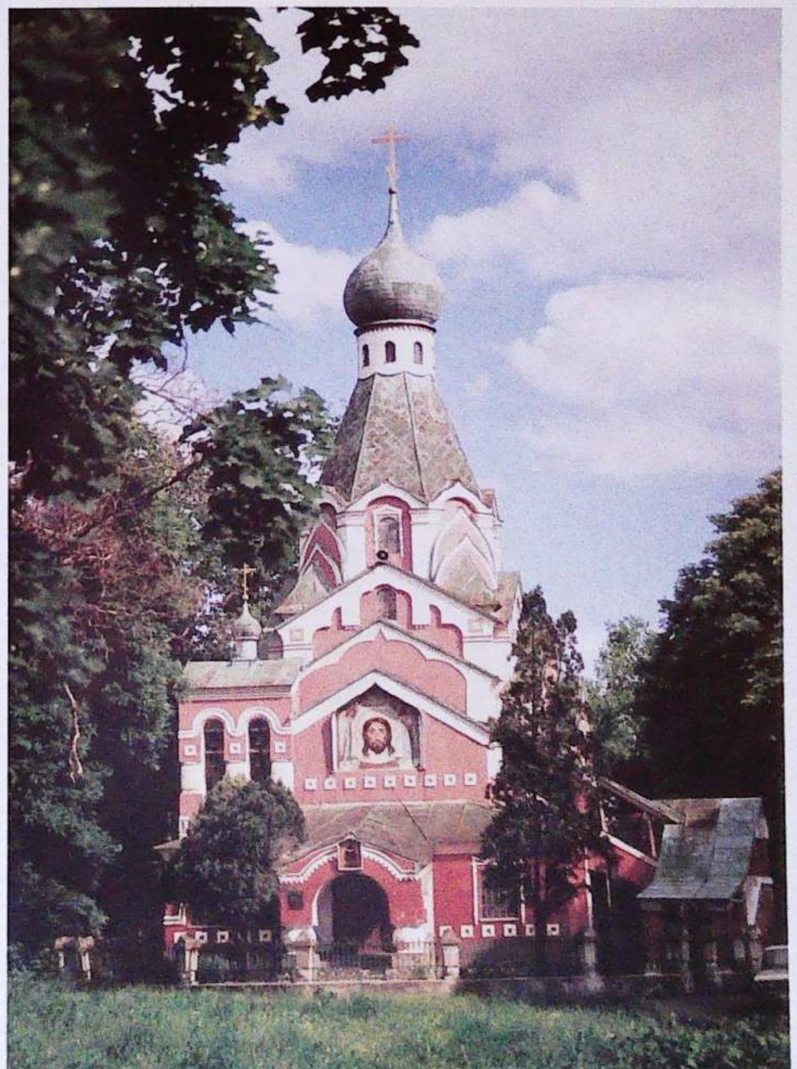
Uzhhorod Christ-Shaped Orthodox Cathedral.

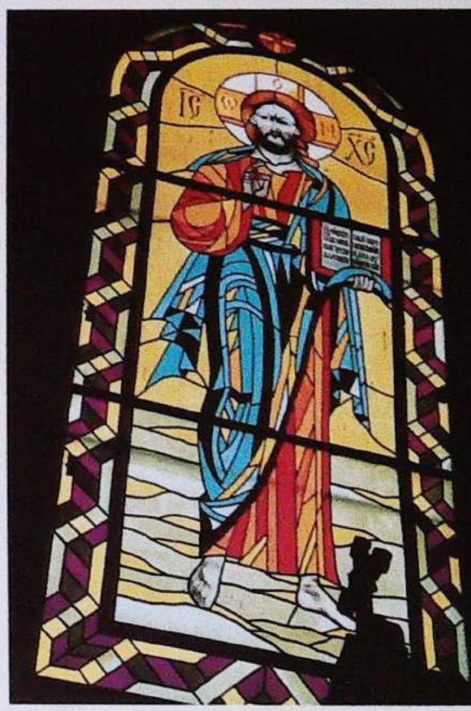

Покровська церква. Побудована у 1930 р. російськими емігрантами як храм-пам'ятник полеглим у І світовій війні. Зменшена копія Коломенської церкви.

Pokrovska church. Built in 1930 by Russian immigrants as a monument-temple in memory of the perished in World War I. Reduced copy of Kolomenska church.

Обласна філармонія. Колишня синагога. Будова 1902 р.
Архітектори Д.Паппі, Ф.Саболчі.

Regional Phylarmonic Society. Former synagogue.
Built in 1904 by architects D.Pappi and F.Sabolchy.

коли чужих світів нам треба,
дискотек гучних до глухоти,
вірно ждуть в музеї просто неба
закарпатські кинуті хати.

Музей народної архітектури і побуту. Площа 3,5 га. Відкрито у 1970 р.
Museum of folk architecture and life. Total area 3,5 ha. Opened in 1970.

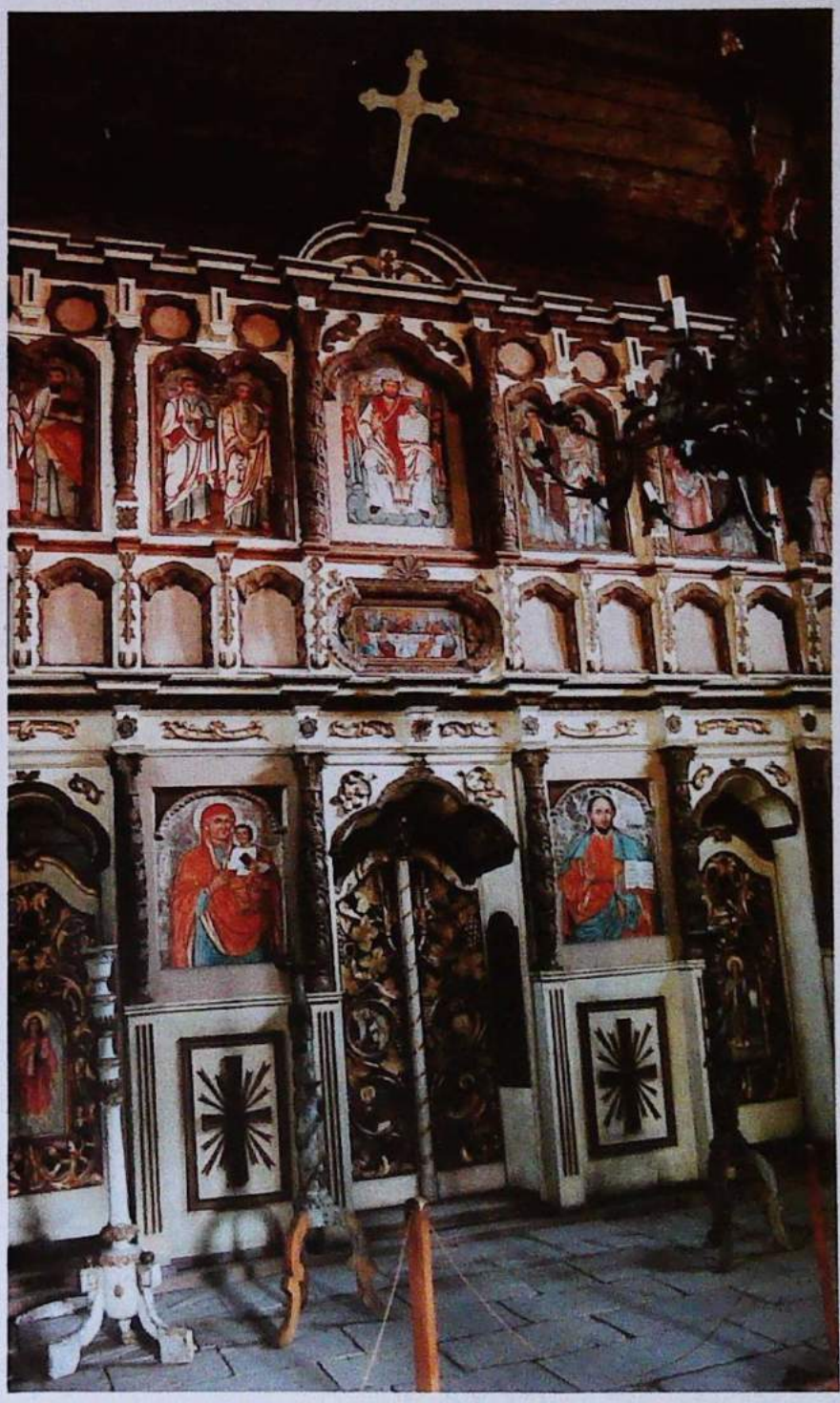
Єоч було, що віра в нас померкла,

не в господні ми пішли раби,

дерев'яна Шелестівська церква

не згоріла в полум'ї злоби.

Шелестівська церква Святого Михайла побудована в 1777 р. без єдиного цвяха. Покрівлею нагадує китайські пагоди. Нині є окрасою Ужгорода.

Shelestiv St.Michael Church built without a single nail in 1777. Its roof is like a Chinese pagoda.

Ужгород ...1897

Але місто - то не тільки мури,

і коли натомить сіра путь,

рідні липи, рідні вже сакури

нас весняним цвітом обдадуть.

Екзотичні рослини почав розводити в Ужгороді гімназійний учитель Лаудон наприкінці XIX ст.

The gymnasium teacher Lauden started cultivating exotic plants in Uzhhorod at the end of the 19th century.

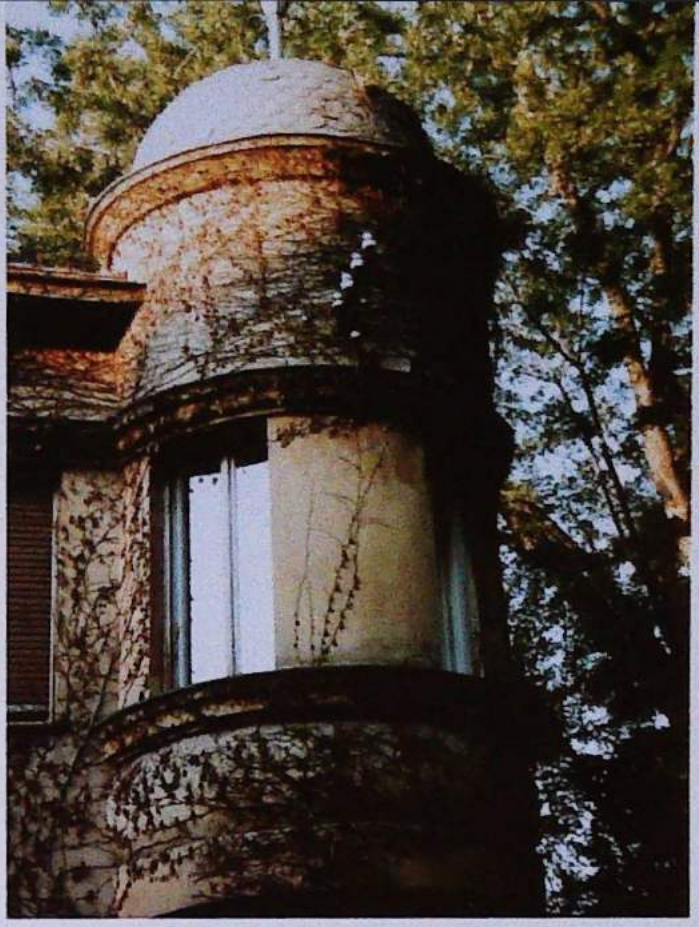
Нині ми у власній силі певні,

та й прадавній промінь не зачах!

Обрій наш каріатиди древні

з нами разом держать на плечах.

"Галаго" - один із найдавніших районів Ужгорода. Забудова 1930 – 1936 рр.: 27 багатоповерхових будинків на 397 квартир та 20 одно- і двоповерхових котеджів.

Halago is one of the oldest areas of Uzhhorod. 27 multi-storey houses with 397 apartments and 20 one and two-storey cottages were built during 1930-1936 there

SUZUKI
SUZUKI

OCEAN
indesit
AMBITION

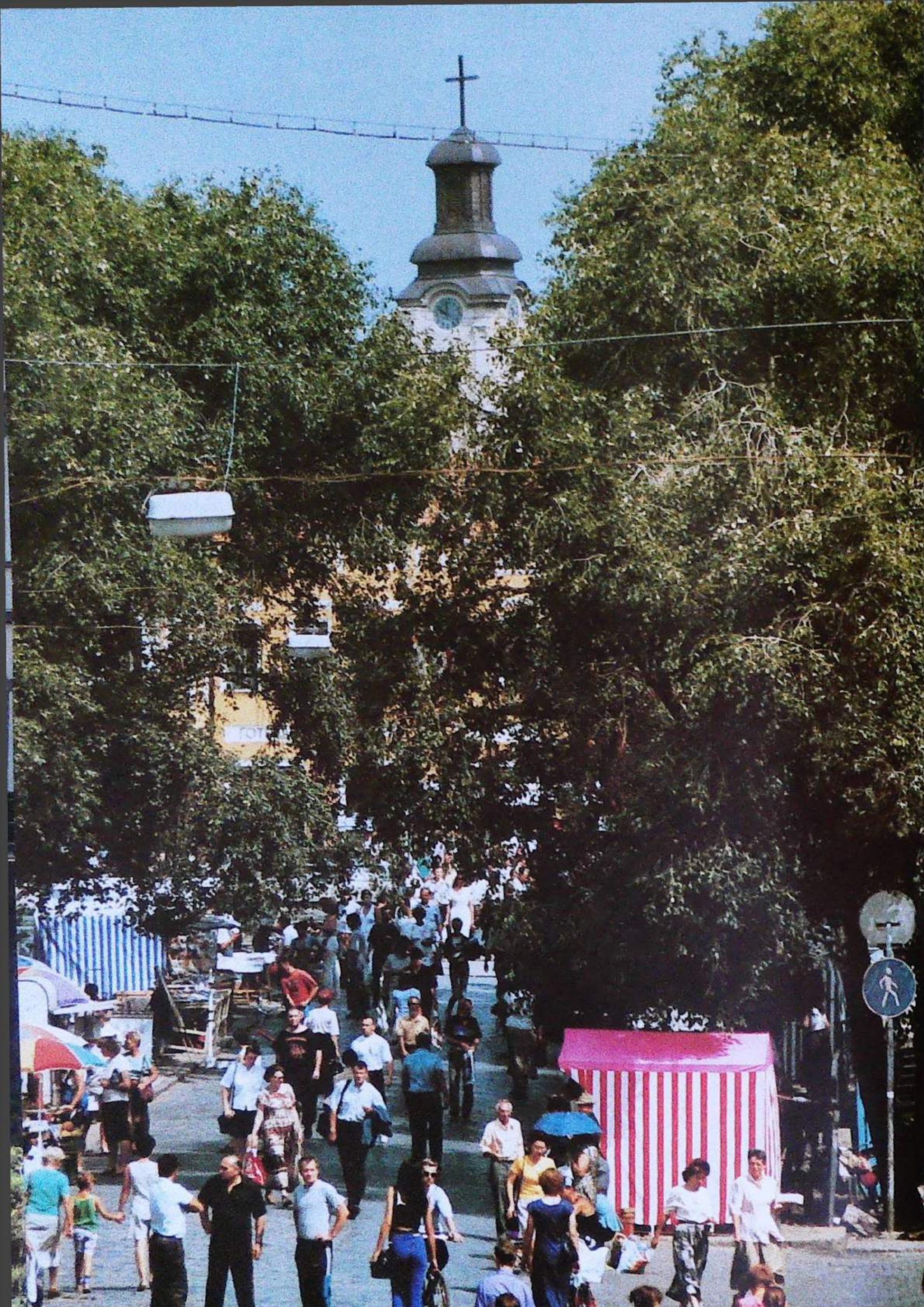

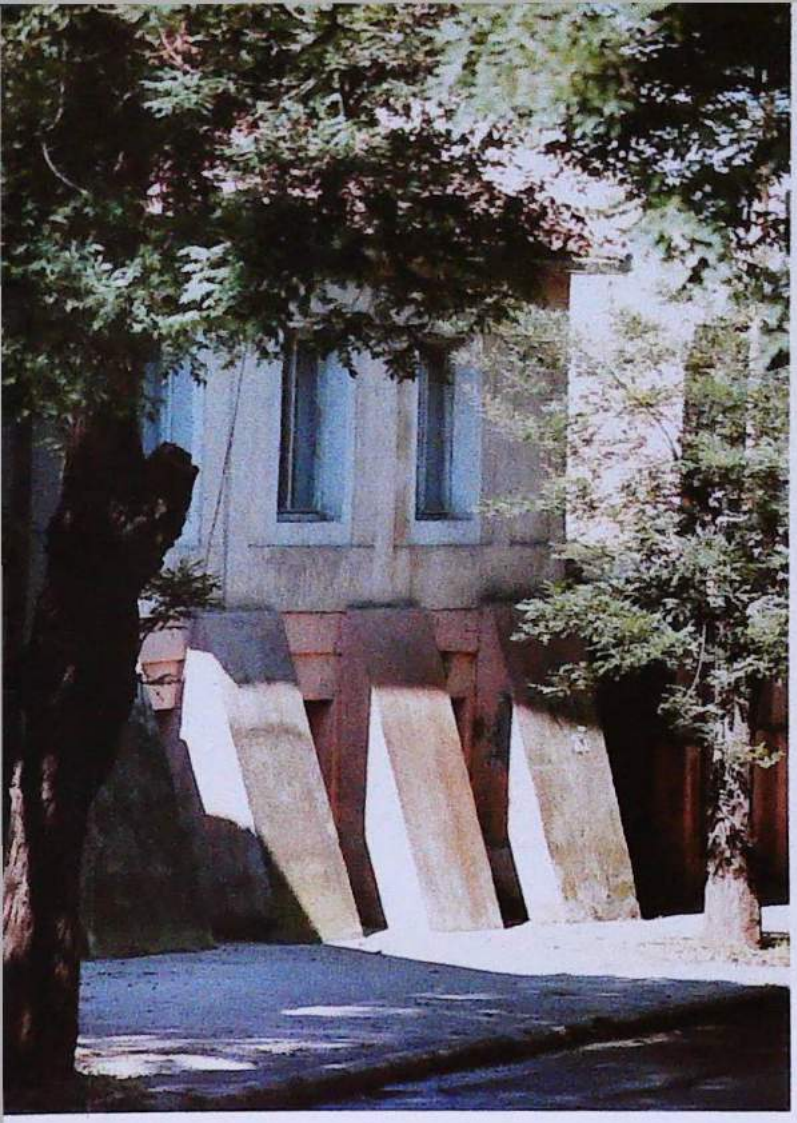

Ресторан, бар "Антарио".

Restaurant and bar "Antario".

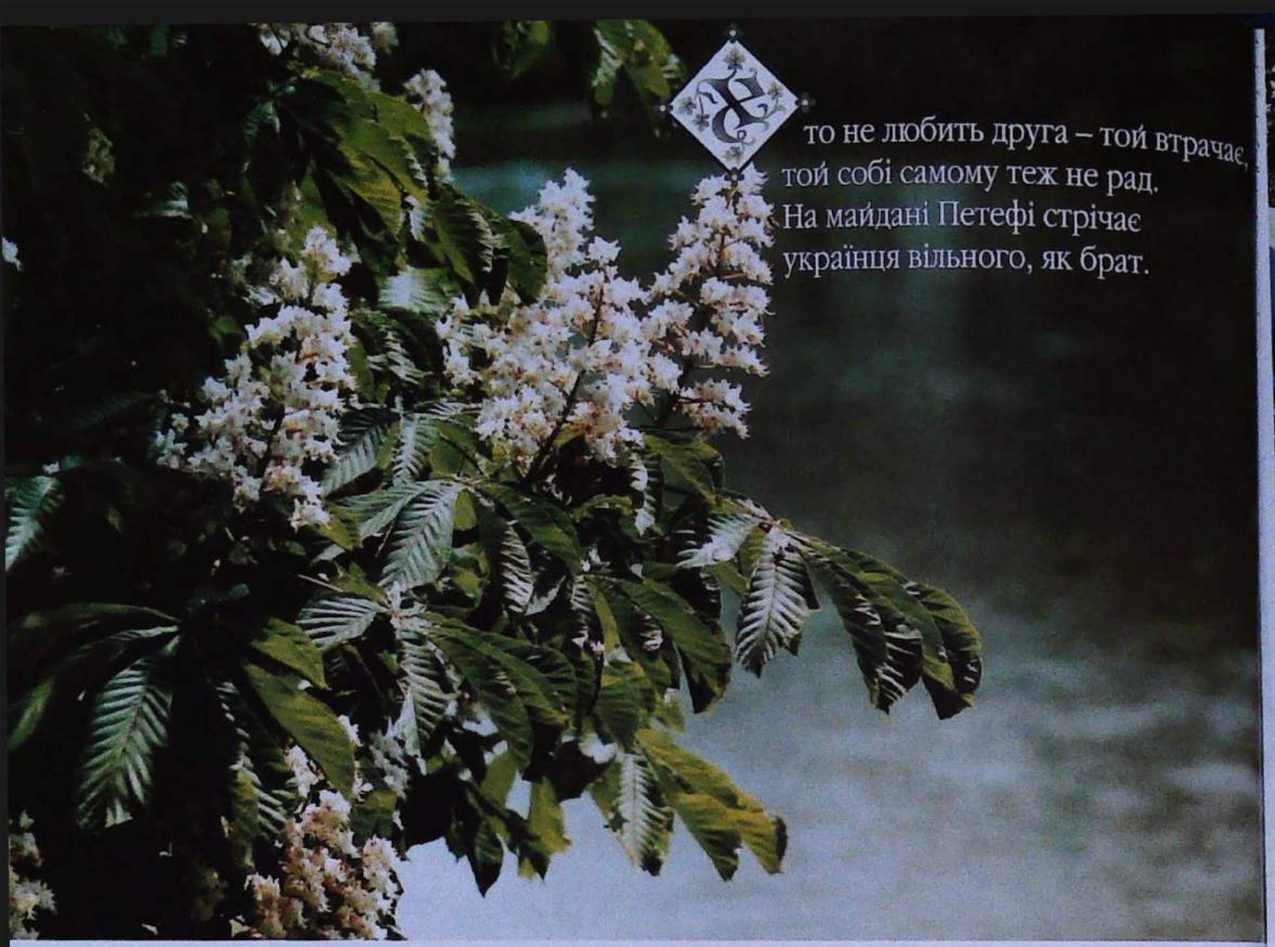

Два будинки на початку вул. Собранецької – старі пам'ятки житлової архітектури. Дім з контрфорсами – найдавніший житловий будинок в Ужгороді кінця XVI – XVII ст. (побутове бароко)

Two buildings in the beginning of Sobranetska st. - old monuments of residental architecture. The house with counterforces is the most ancient dwelling house in Uzhhorod. Late 16 th - early 17 th centuries (baroque style)

То не любить друга – той втрачає,
той собі самому теж не рад.
На майдані Петефі стрічає
українця вільного, як брат.

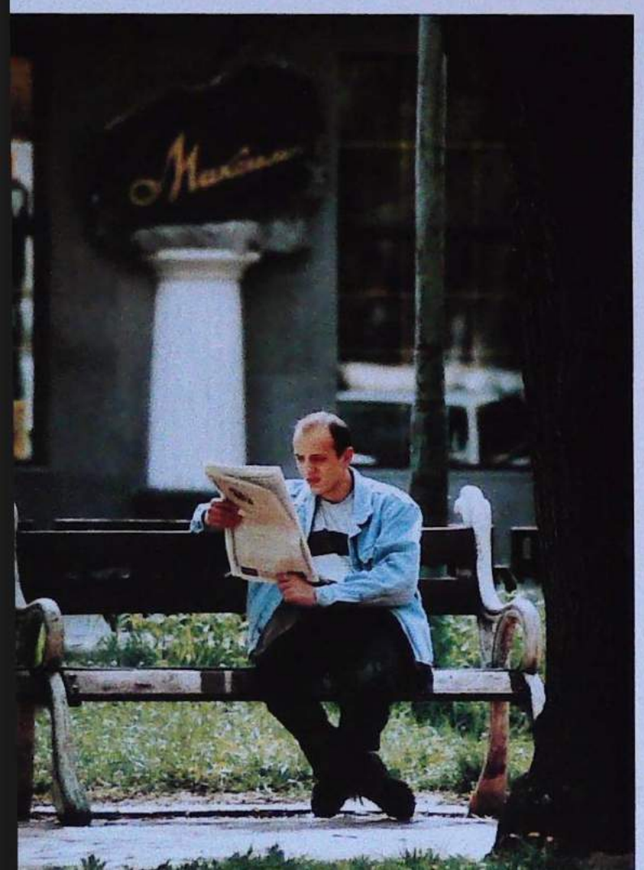

Площа Ш.Петефі – угорського поета.

S.Petefi square, named after the outstanding Hungarian poet.

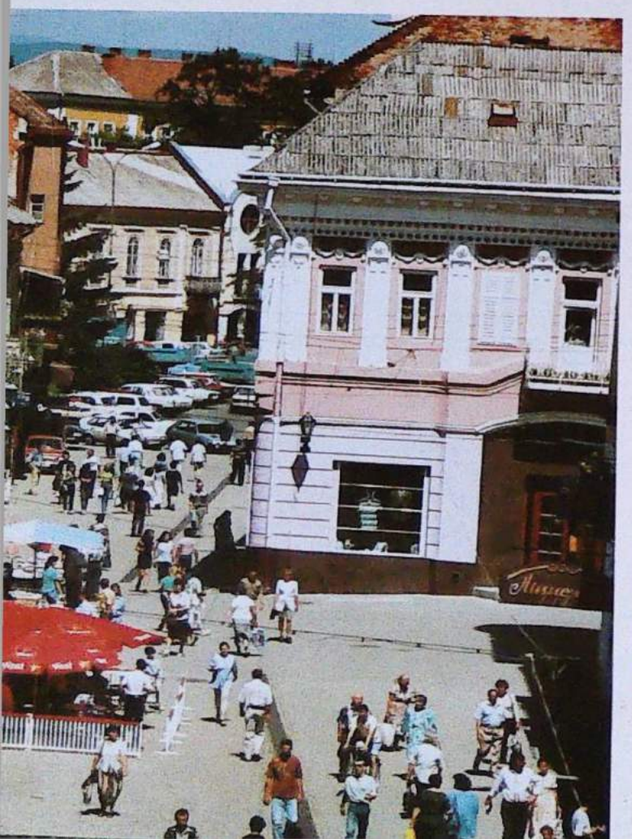
Пам'ятник Ш.Петефі. Архітектор Т.Бені. 1990р.

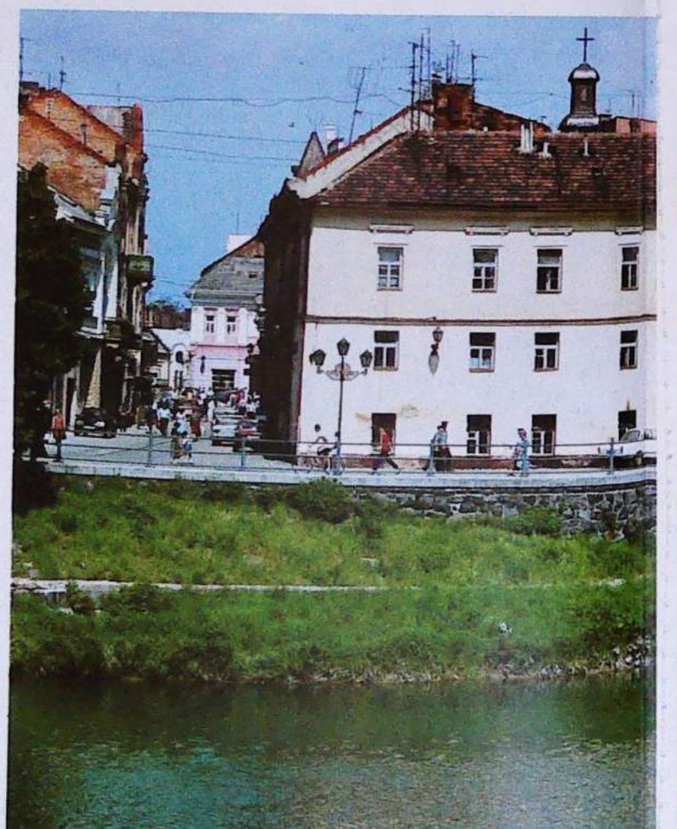
The monument to S.Petefi. Architect T.Beny, 1990.

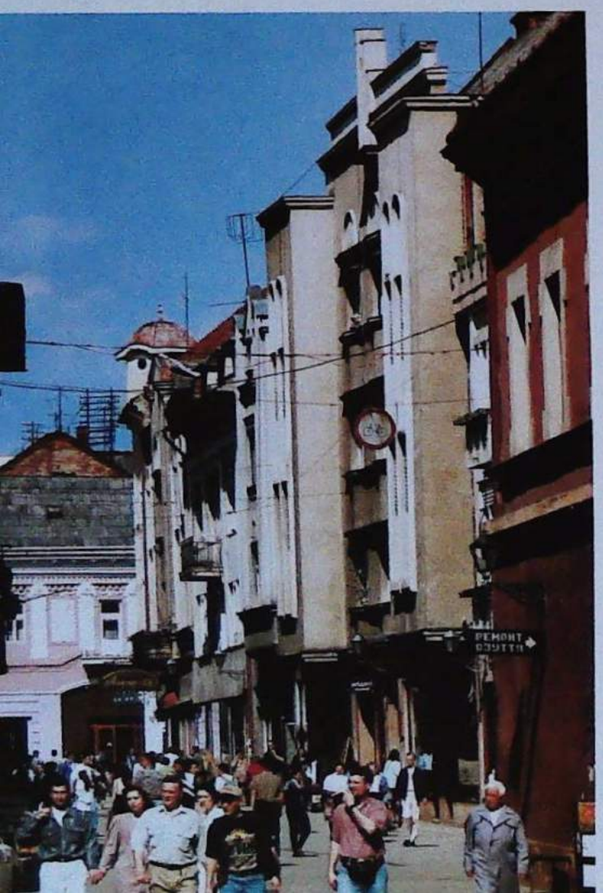

на Корзо - вулицю любові
(імені Суворова колись)
хлопці і дівчата чорноброві
вийдуть так, аби не розійшлись.

Будинок кінця XIX ст. Стара назва – «Білий корабель».

The house built at the end of the 19th century. Its former name is "The White Ship"

Корзо. З французької ця назва означає – вулиця для прогулянок екіпажами. Центральна вулиця старого міста, будинки набули сучасного вигляду в 1920 р.

"Corso". In French it meant a "street for cab driving". The central street of the old city, the houses assumed their present view in 1920.

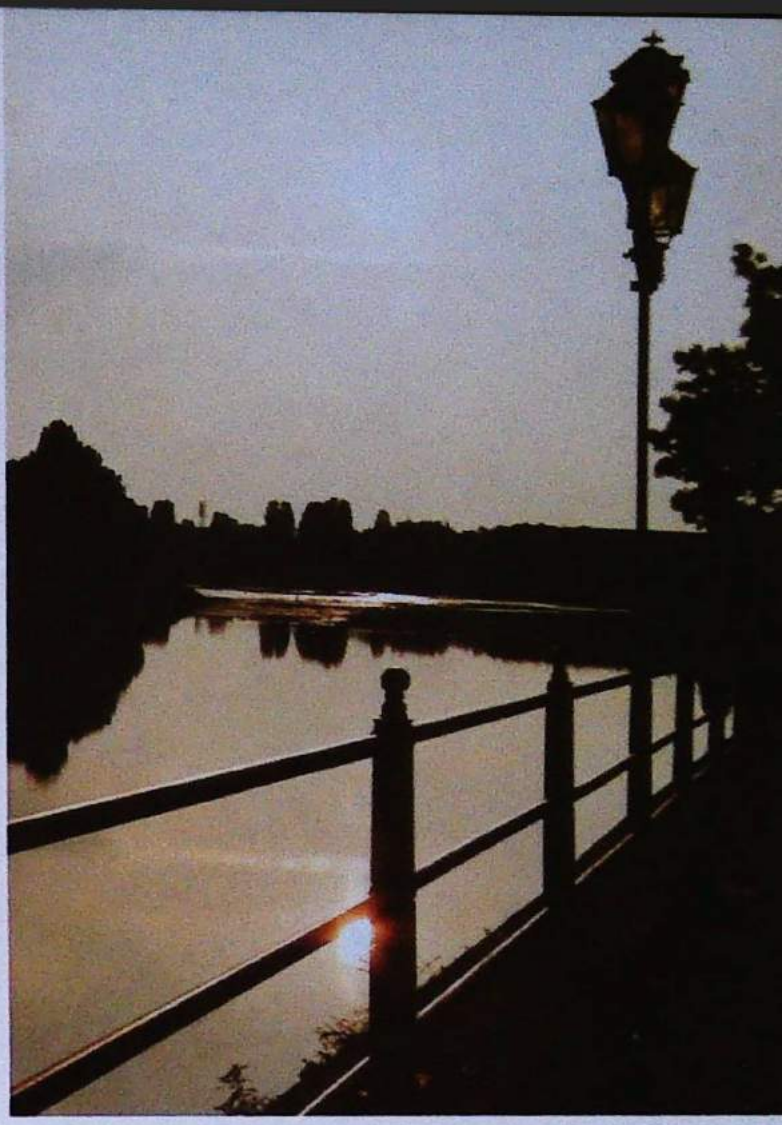

Перші 12 гасових ліхтарів з'явились у місті у 1890 р., перші електричні – 1902 р.

The first 12 gasoline lanterns appeared in 1890, the first electric ones – in 1902.

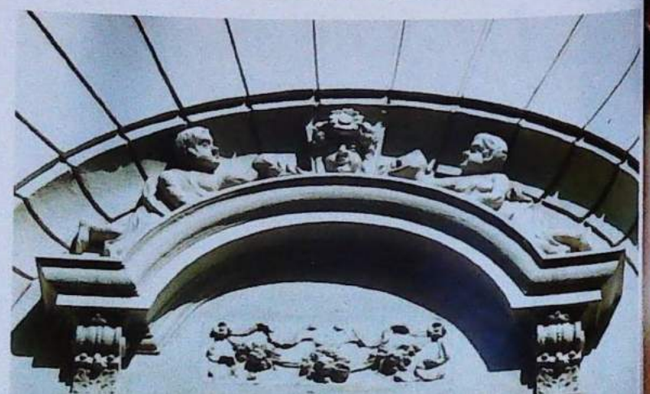

Невицький замок.
Nevitsky Castle.

Дубки. Ужгородський держлісгосп.
Dubky (Little Oaks, recreational center).

Ляльковий театр, директором якого з 1921 по 1923 рік працював геніальний український актор і режисер М.К.Садовський.

Puppet Theatre. Its director was Mykola K.Sadovsky in 1921-1923.

Біологічний факультет УжДУ. Колишній монастир Василіян. Побудований 1907-1912 рр.

Department of Biology, Uzhhorod State University. The once Monastry of Vasilyans. Constructed in 1907-1912.

ВИЗНАЧНИЙ ВЧЕНИЙ СЛАВЕЦЬ
Ю.І. ГУЩА-ВЕНЕЦІЙН
·1892·1939·
АВГУСТИН
ВОЛОШИН
1709
1849

и – в красі прадавній і – в обнові
Ужгород – не пройда й не аскет,
вчить добра і мудрості й любові
добрий батько університет.

Площа Корятовича. Хімічний факультет Ужгородського державного університету.
Корятович Федір (?–1414), князь, громадський і політичний діяч. Племінник литовського князя Ольгерда. У 1393 р. прибув на Закарпаття з Поділля.

Koryatovytch square. Uzhhorod State University Chemical Department.
Koryatovych Fedir (?-1414), prince, public and political figure. A nephew of Lithuanian prince Olherd. In 1393 he arrived in Transcarpathia from Podilja (modern terrains of Vinnitsa and Chmelnitsky regions).

Князь Лаборець – перший відомий правитель Ужгорода, загинув у 896 р. Оспіваний багатьма закарпатськими письменниками.

Prince Laborets is the first known governor of Uzhhorod who perished in 896. Many Transcarpathian authors lauded him.

Медалі визначних діячів краю.
Скульптор Михайло Белень.

Medals of the outstanding transcarpathians.
Sculptor Myhajlo Belen'.

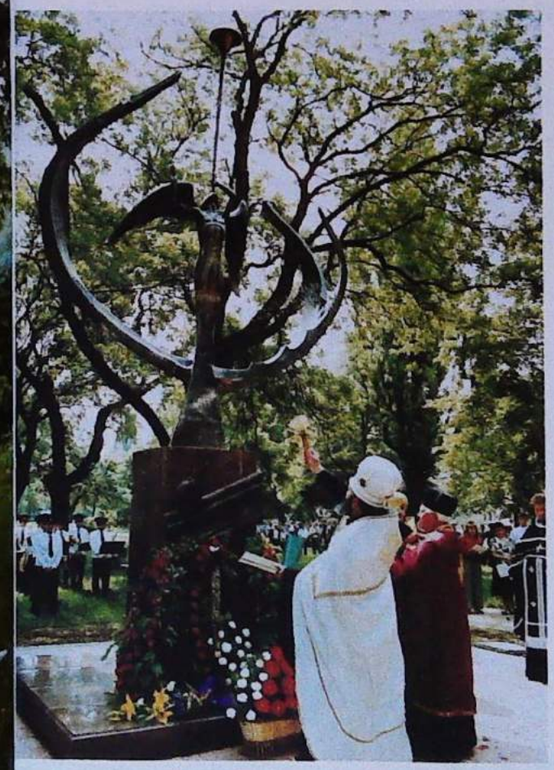

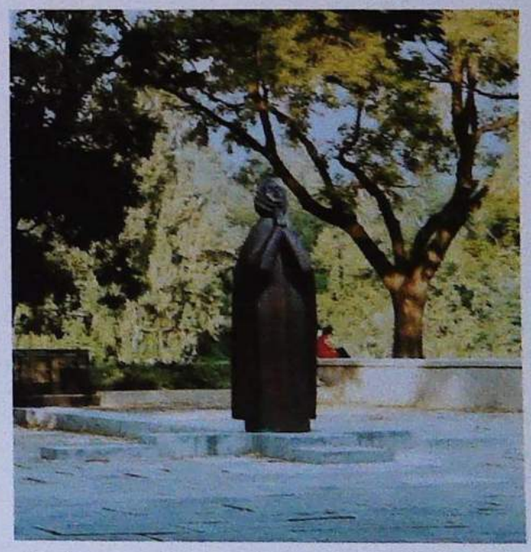

Олександр Духнович (1803-1865), видатний громадсько-політичний діяч, письменник, педагог, філософ, автор гімну карпатських русинів.

Olexander Dukhnovytch (1803-1865), well known public and political figure, writer, pedagogue, philosopher; the author of the Carpathian Rusyns' anthem.

Пам'ятник воїнам-закарпатцям, загиблим при виконанні інтернаціонального обов'язку.

The Monument to the Transcarpathians perished in Afganistan.

Освячення пам'ятника загиблим працівникам органів внутрішніх справ Закарпатської області.

Sanctifying the Monument to the Transcarpathian perished militiamen.

У 1995 році в Ужгороді відбувся театралізований лицарський турнір, на який з'їхалися артисти з різних країн світу.
A theatrical knight tournament with participants from various countries was held in Uzhhorod in 1995.

Приміщення юрфаку УжДУ – колишня учительська семінаря, якою 1917-1938 рр. керував Августин Волошин.
Августин Волошин (1874-1945), видатний педагог, громадсько-політичний діяч Закарпаття, президент Карпатської України.

The building of the Law Department of Uzhhorod State University; former Seminary where Avhustin Voloshyn was the director during 1917–1938.

"Корона" - готель і ресторан. Збудований у 1908 р.
У 1911 р. тут демонструвалися перші кінофільми.

The "Korona" hotel and restaurant. Built in 1908.
The first movie shows took place here in the year of 1911.

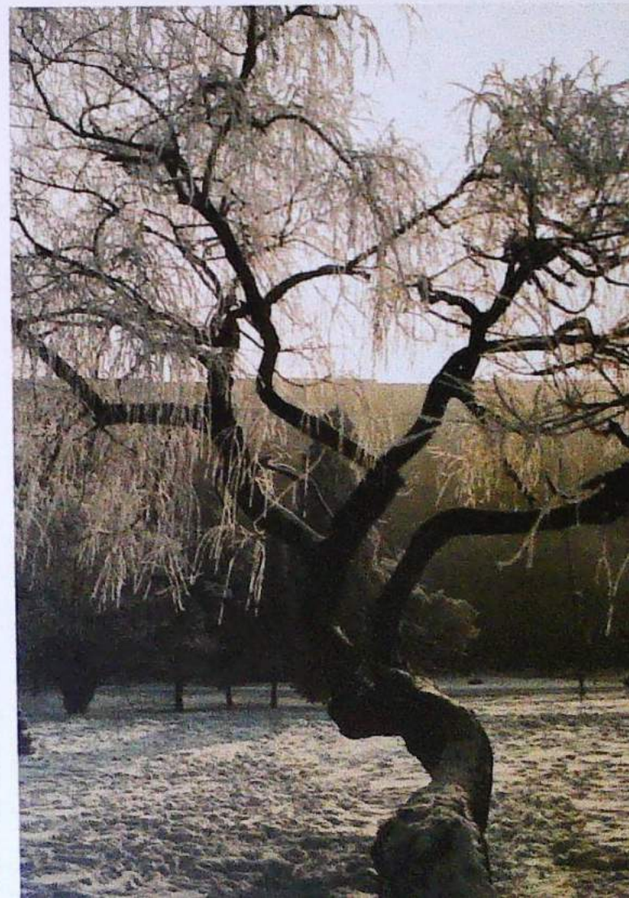

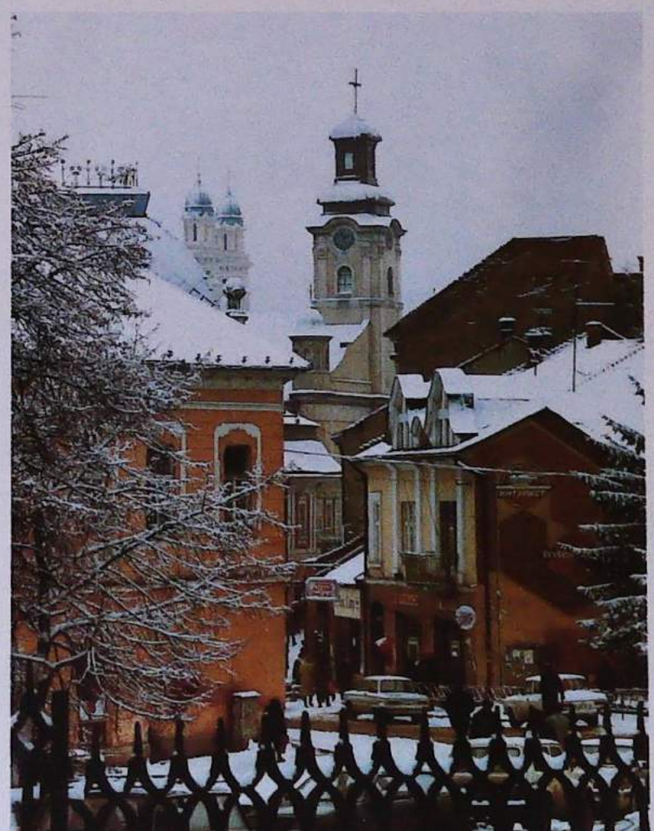

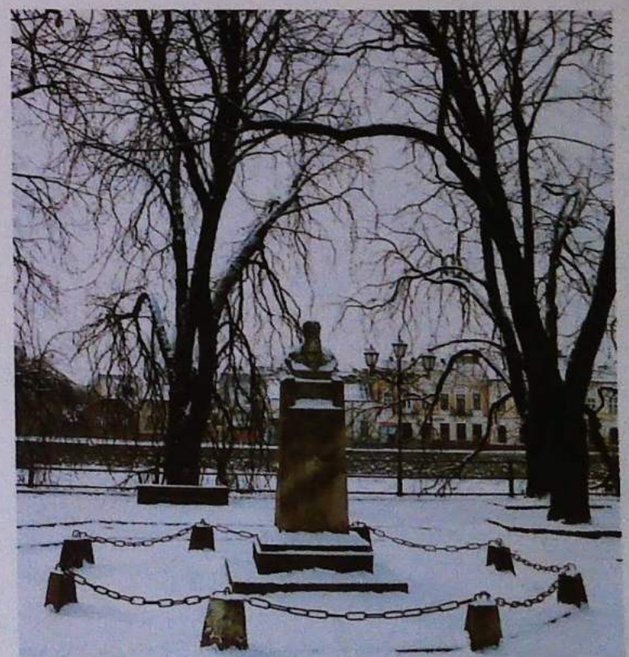

Площа Є.Фенцика.
E.Fentsyk square.

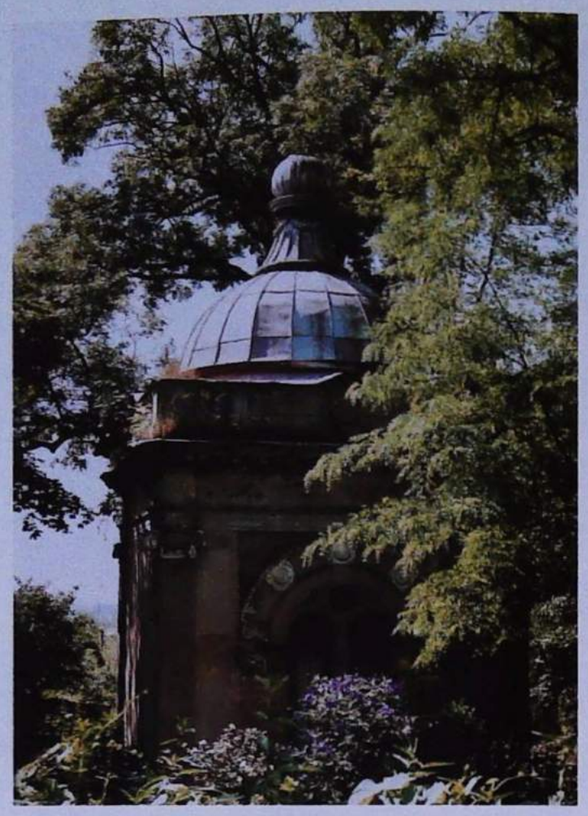
Пам'ятник Є.Фенцику роботи О.Мондич-Шиналі 1926 р.
Фенцик Євген Андрійович (1844-1903), письменник, культурний і громадсько-політичний діяч. У своїх літературних творах пропагував ідею єдності закарпатських русинів із східними слов'янами. Видавав часопис "Листок" (1885-1903).

The monument to E.Fentsyk created by O.Moridich-Shinaly in 1926.
Fentsyk Evhen Andrijovytch (1844-1903), writer, cultural, public and political figure. In his works he propagandized the idea of unity between Transcarpathian Rusyns with Eastern Slavs. He issued "Lystok" (Leaf) periodical (1885-1903).

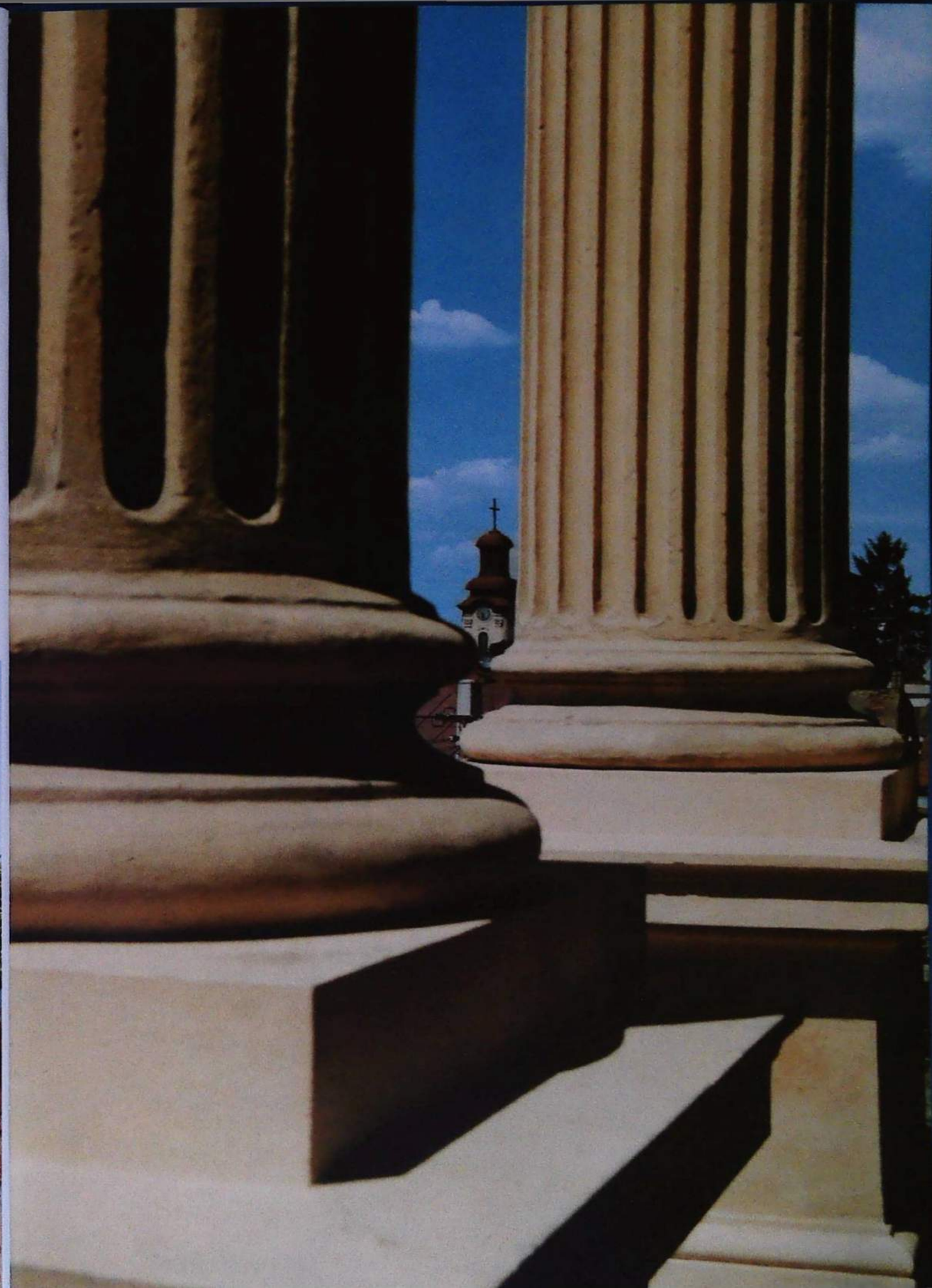

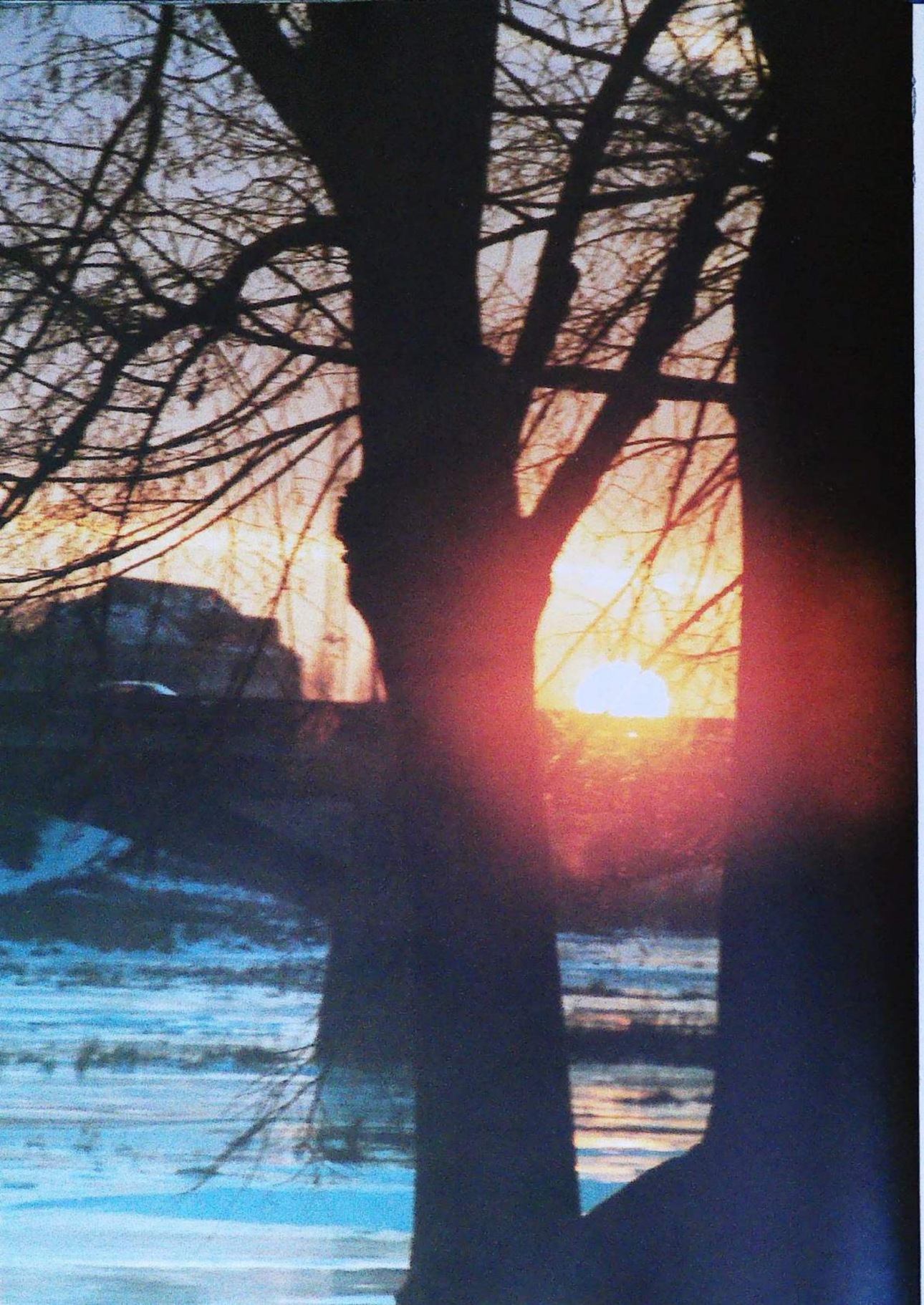

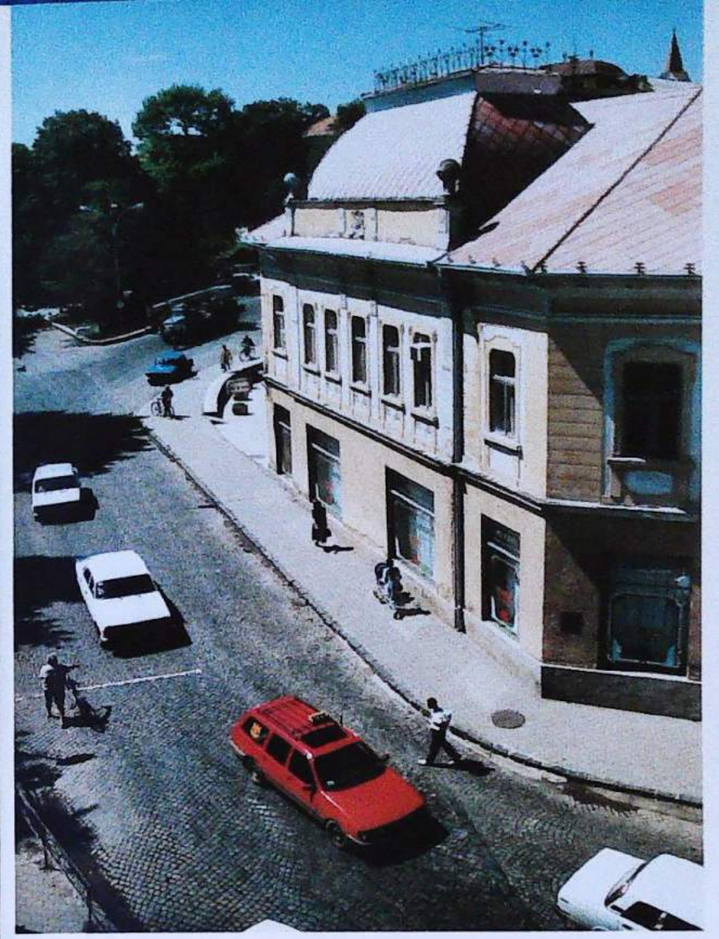
Каплиця родини Теленді. Брама старого жупанату.

The Telendies' chapel. The portal of the former zhupanat (regional administration). 1777.

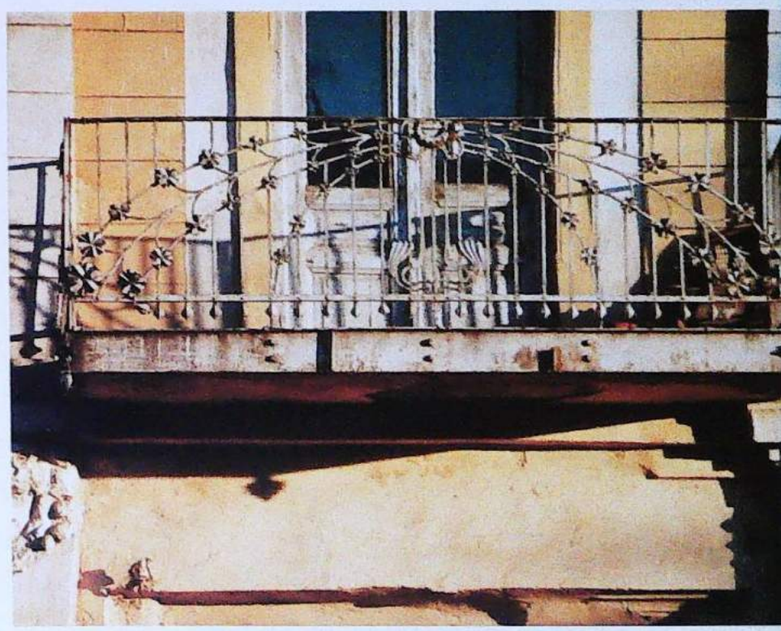

Ресторан "Червена Ружа", колишній готель Берчені. Будова початку XX століття.

"Chervena Ruzha" restaurant, former Bercheny hotel. Built at the beginning of the 20 th c.

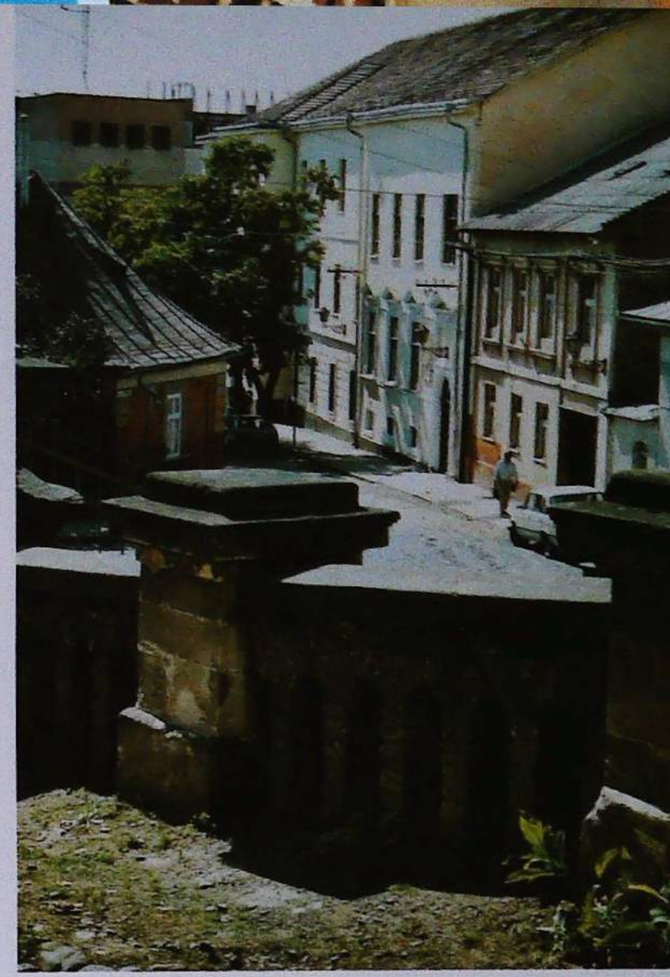
Музичне училище імені Д.Є.Задора.
Дезідерій Євгенович Задор (1912 – 1985), відомий піаніст, композитор, фольклорист і музикознавець.

Musical school named after D.E Zador.
Dezidery Evhenovitch Zador (1912-1985), famous pianist, composer, folklore collector.

Барельєф Августину Штефану - першому директору Державної Руської торгової академії у м.Ужгороді (праворуч знизу).

Bar-relief to Augustine Stefan, the first principal of the Rus State Academy of Commerce in Uzhhorod (to the right below).

Комерційний технікум. Будова 1668 р.

Commercial technical school. Built in 1668.

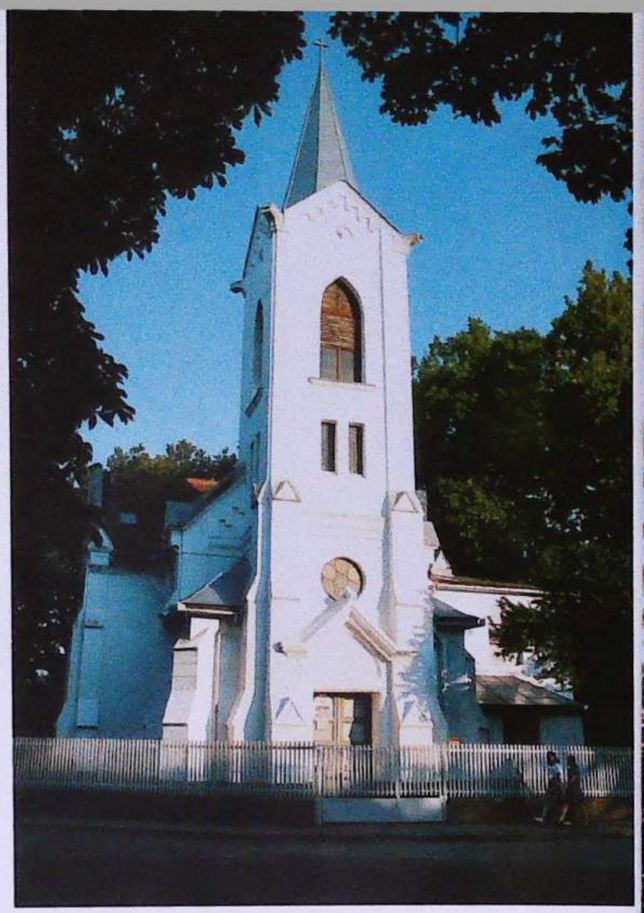
Церква "Адвентистів Сьомого дня". Побудована у 1912 р.

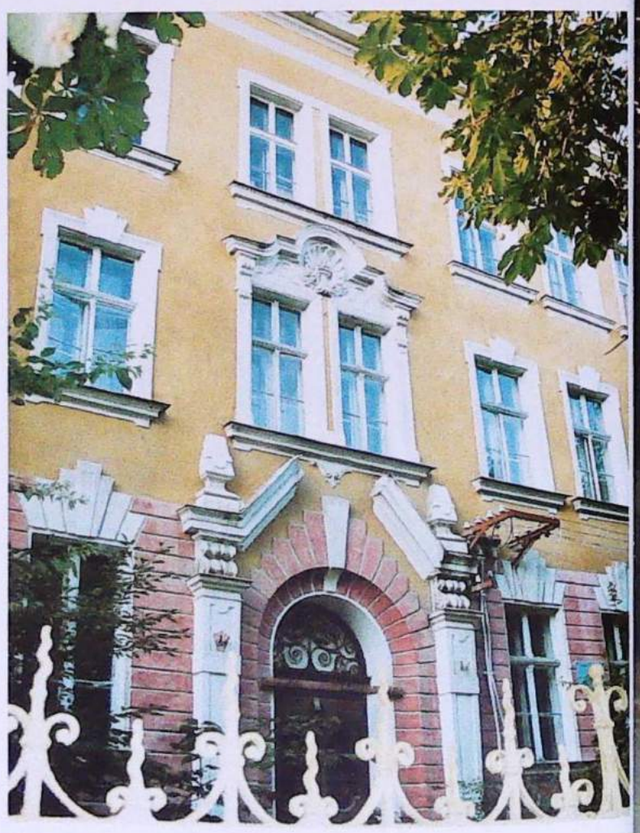
"Adventists of the Seventh Day" church. Built in 1912.

Будинок, в якому в 20–30-х роках проживав поет Карпатської України В.Гренджа-Донський.

The building where Hrendzha-Donsky, a poet of «The Carpathian Ukraine», used to live in the 1920-ies and 1930-ies.

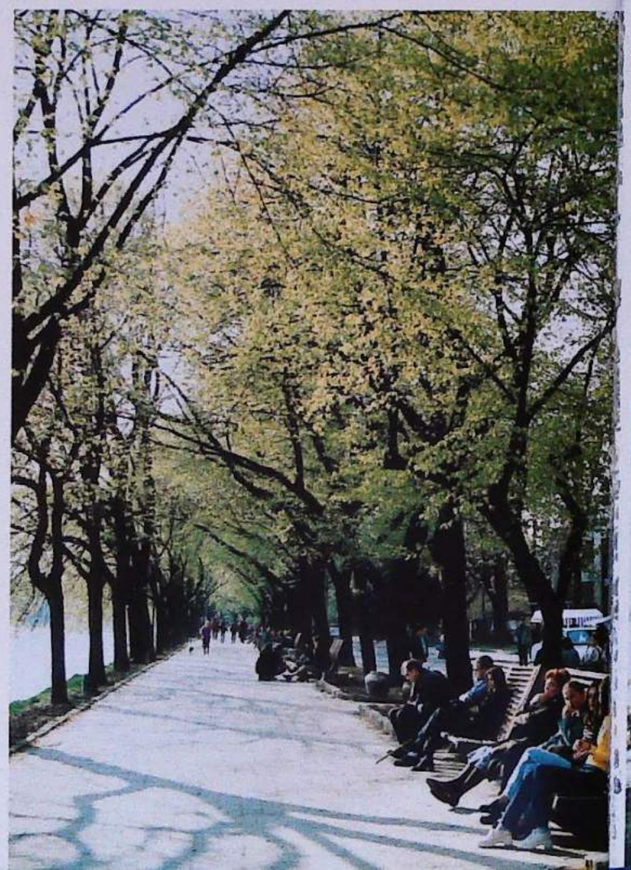
Середня школа №2. Побудована у 1902 р.

не хоче без людей пустіти,
в забутті стояти, як банкрот,
створений народом Дім "Просвіти",
аби нам сказати: "Ми – народ!"

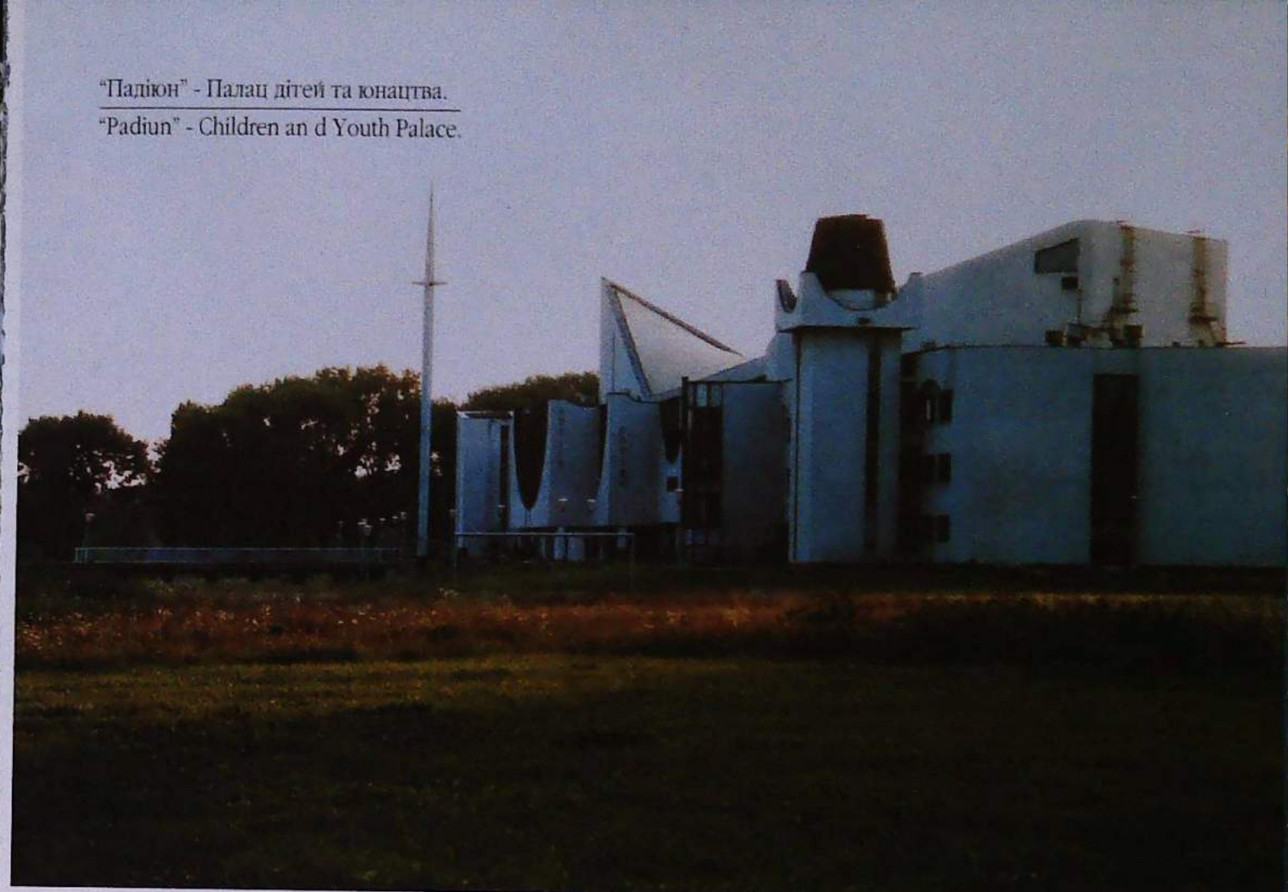
Обласний український музично-драматичний театр.
Regional Ukrainian music-drama theatre.

немовби при вівчарській ватрі,
щоб заграла в жилах юна кров,
зійдуться сучасники в театрі
по красу, легенду і любов.

"Паліюн" - Палац дітей та юнацтва.
"Padiun" - Children an d Youth Palace.

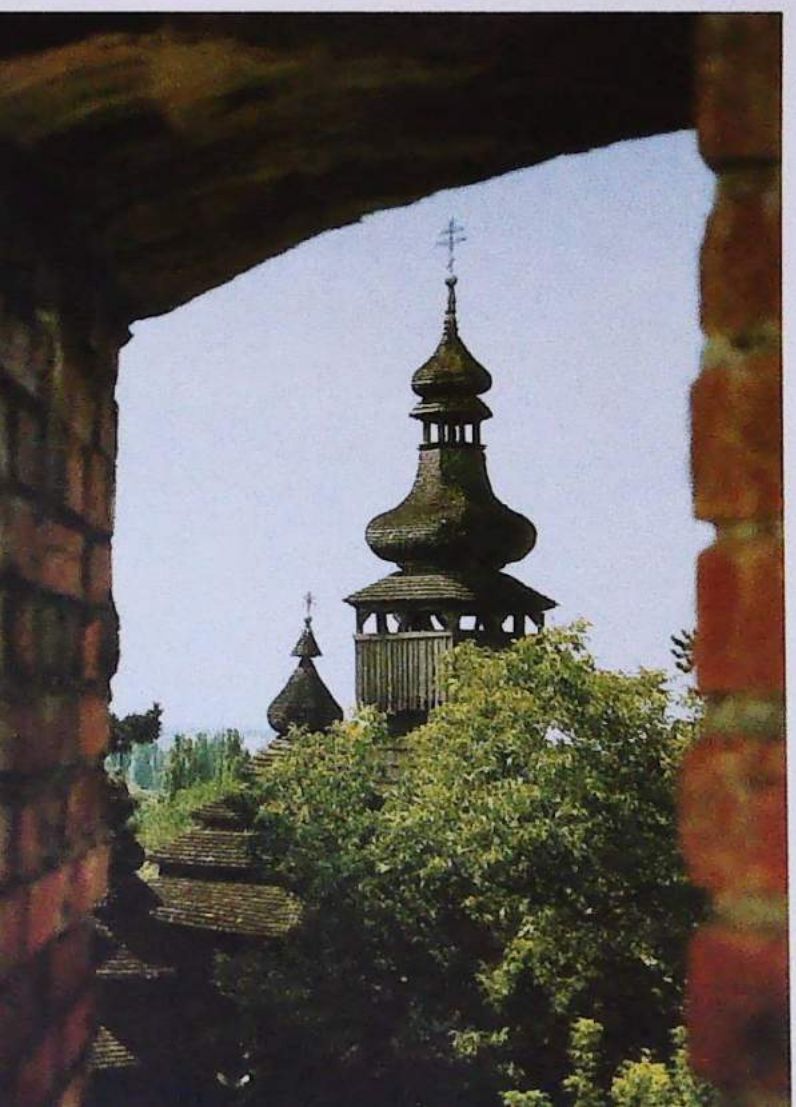

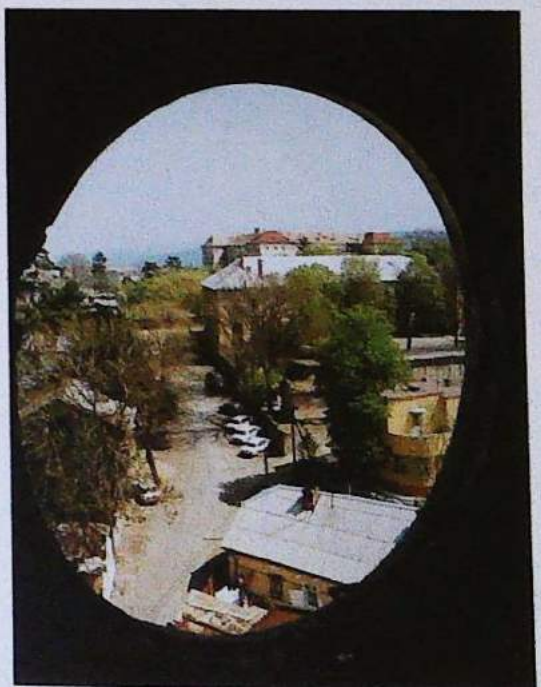

Що ми не тільки для сьогодні,
і що нам за все давати звіт,
сповістять нам дзвони великодні,
заново народжуючи світ.

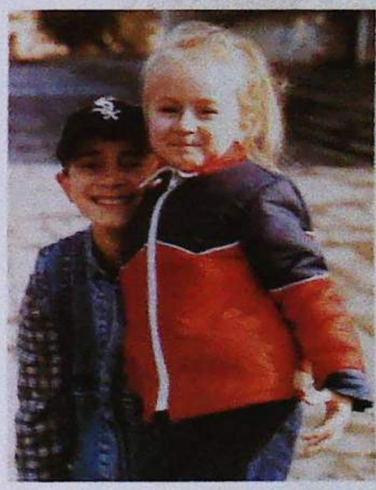

АВАЛЬ

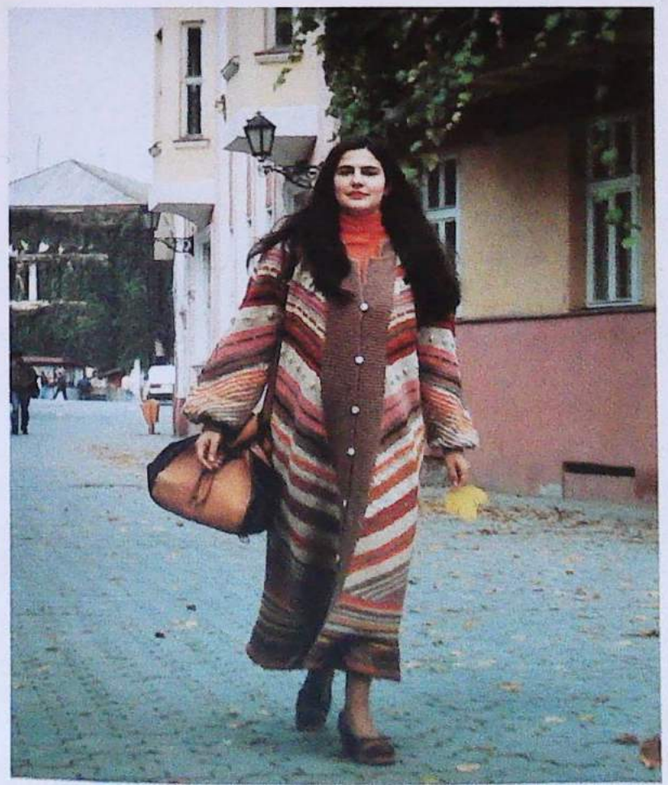

Marlboro
Marlboro
Marlboro
Marlboro

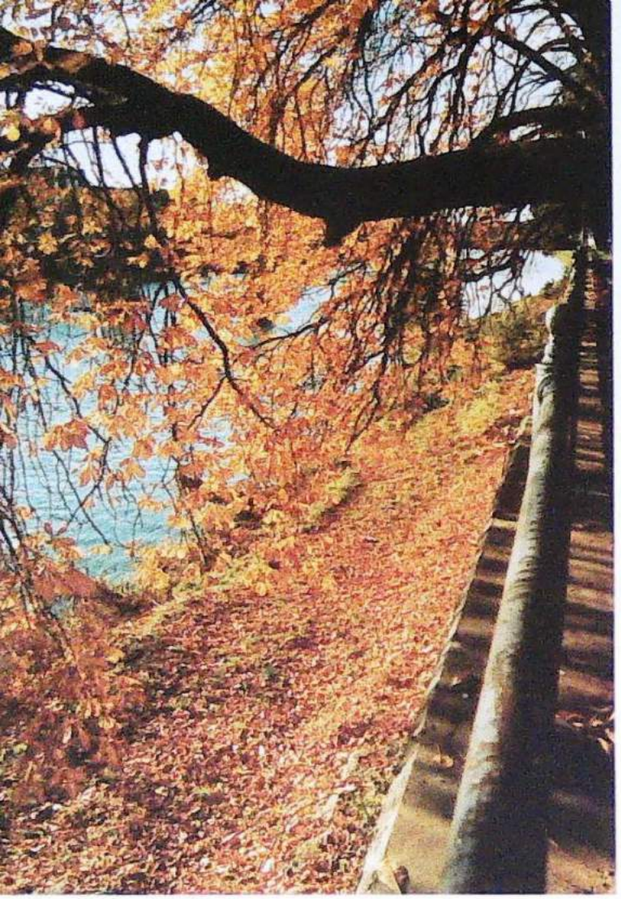

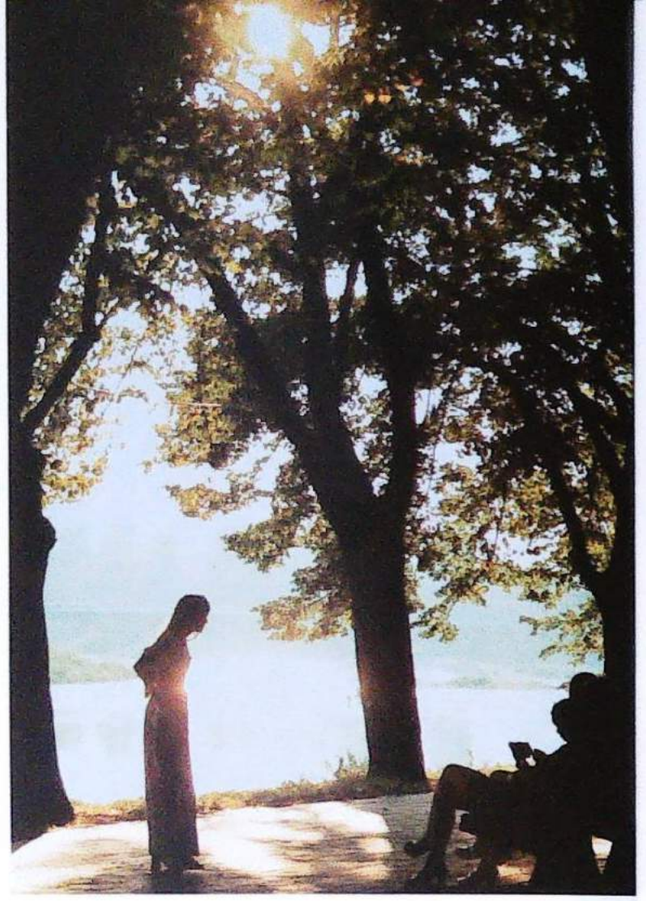

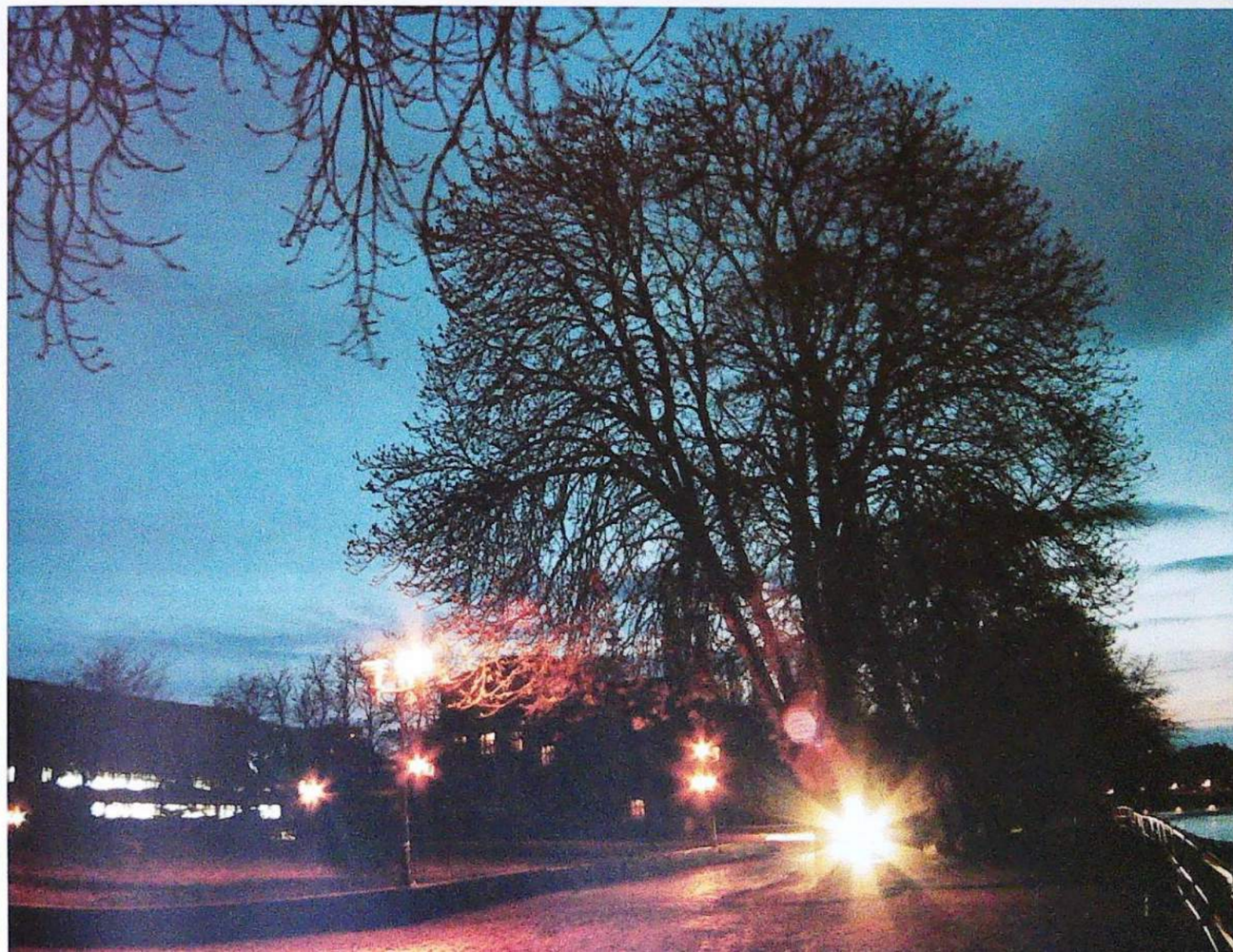
Середня школа №1 ім Т.Г.Шевченка, колишня реальна жіноча гімназія. Будова 1912 р.

T.H.Shevchenko Secondary school N1, former Women's Real Gymnasium. Built in 1912.

для міста не лишень окраса -
хоч і пройде мимо лоботряс,
перша школа імені Тараса -
в ній навік прописаний Тарас.

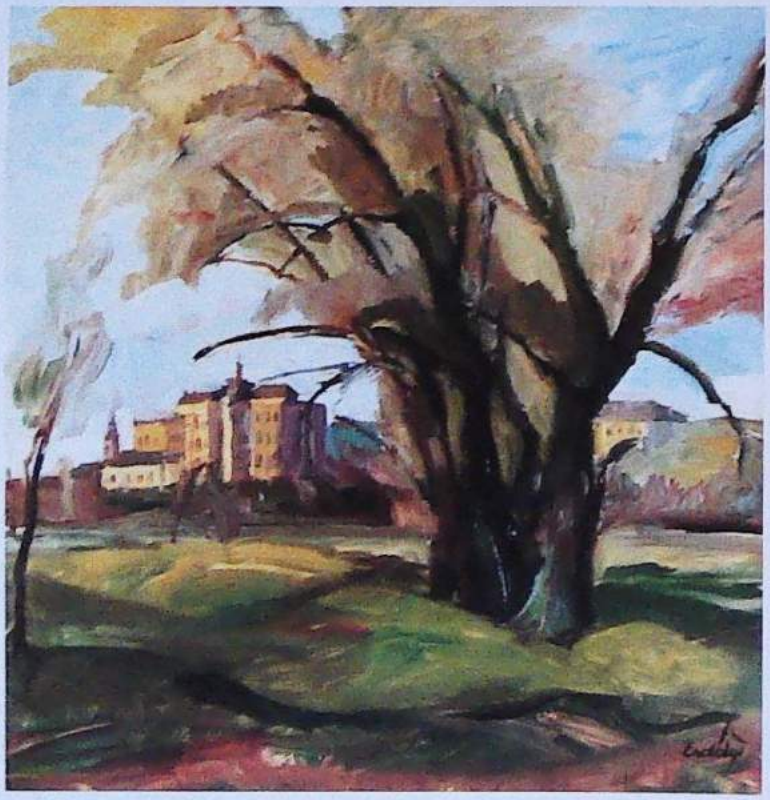

Й.Бокшай. "Старий міст", 1927 р.

J.Bokshay. "Old bridge", 1927.

А.Ерделі. "Куточок Ужгорода", 1940 р.

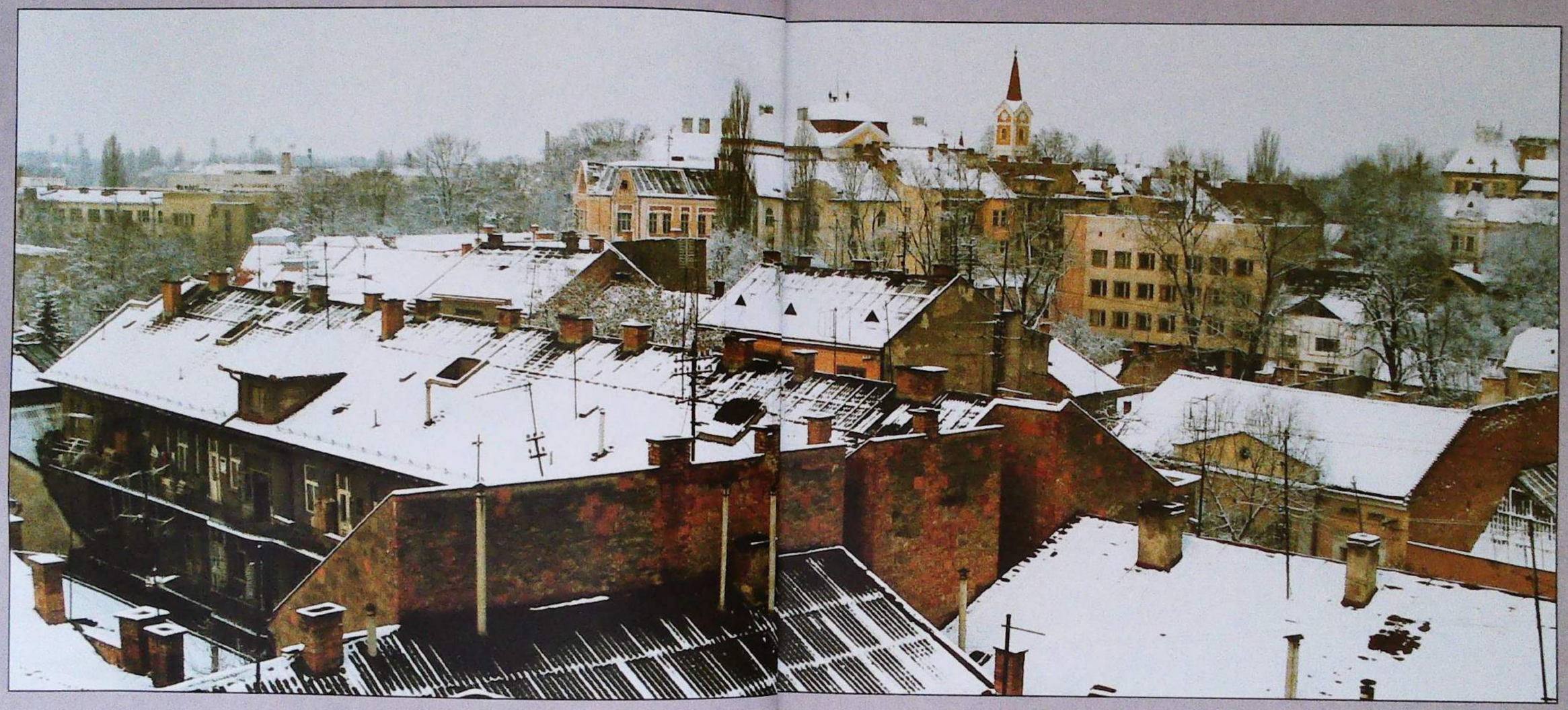
A.Erdely. "The nook of Uzhhorod", 1940.

Пам'ятник художникам Й.Бокшаю та А.Ерделі – фундаторам закарпатської школи живопису.

The monument to J.Bokshay and A.Erdely, founders of the Transcarpathian School of Painting.

Художній музей, колишній жупанат.
Побудований в стилі раннього класицизму.
Ансамбль площі також включає протестантську церкву, побудовану в 1796 р., пуританських форм.

Arts museum. (Former "zhupanat" (regional council building)) is built in the style of early classicism.
The ensemble includes the Protestant church, built in 1796 in the Puritan forms and traditions.

Ож і в пору чорного злодійства
свою душу зрадити не смій,
моє древнє, моє кревне місто,-
знов творися Ужгороде мій!

Інколи лякає нас комета,
в небесах розпушуючи хвіст.
Є душі незвідані секрети
у людей, народів - і у міст.

Автори вдячні представникам фірм, які сприяли виходу фотоальбому "Ужгород".
Співпраця з поданими у альбомі фірмами – гарантія Вашого успіху.

The authors are thankful to the representatives of the firms who assisted in publishing "Uzhhorod" photoalbum.
Cooperation with these firms is the guarantee of your success.

Інформація про фірми.
Information about firms.

УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКО-ШВЕЙЦАРСЬКЕ СПІЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО

Д'ЮТІ ФРІ ТРЕЙДІНГ

А/Т ТЮТЮНОВА КОМПАНІЯ В•А•Т-ПРИЛУКИ

ВИБЕРИ
СПРАВЖНІЙ
АМЕРИКАНСЬКИЙ

ІЗУМРУД

ВИГОТОВЛЕНО В УКРАЇНІ

ТОВАРИСТВО
З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

"ІЗУМРУД"

Ірина Писарчук пропонує ...

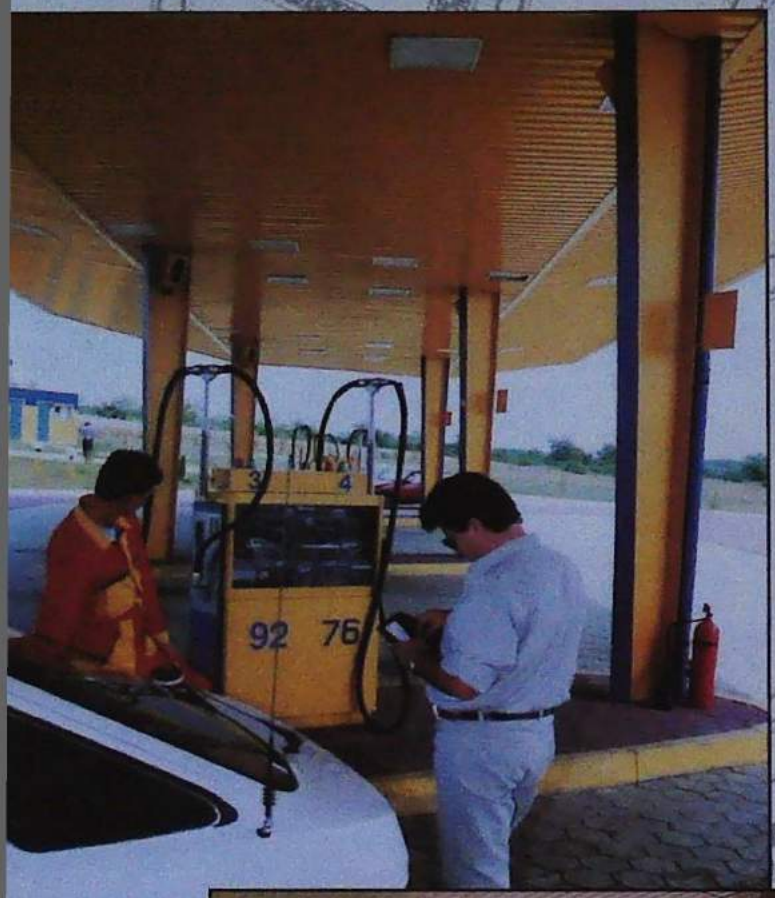

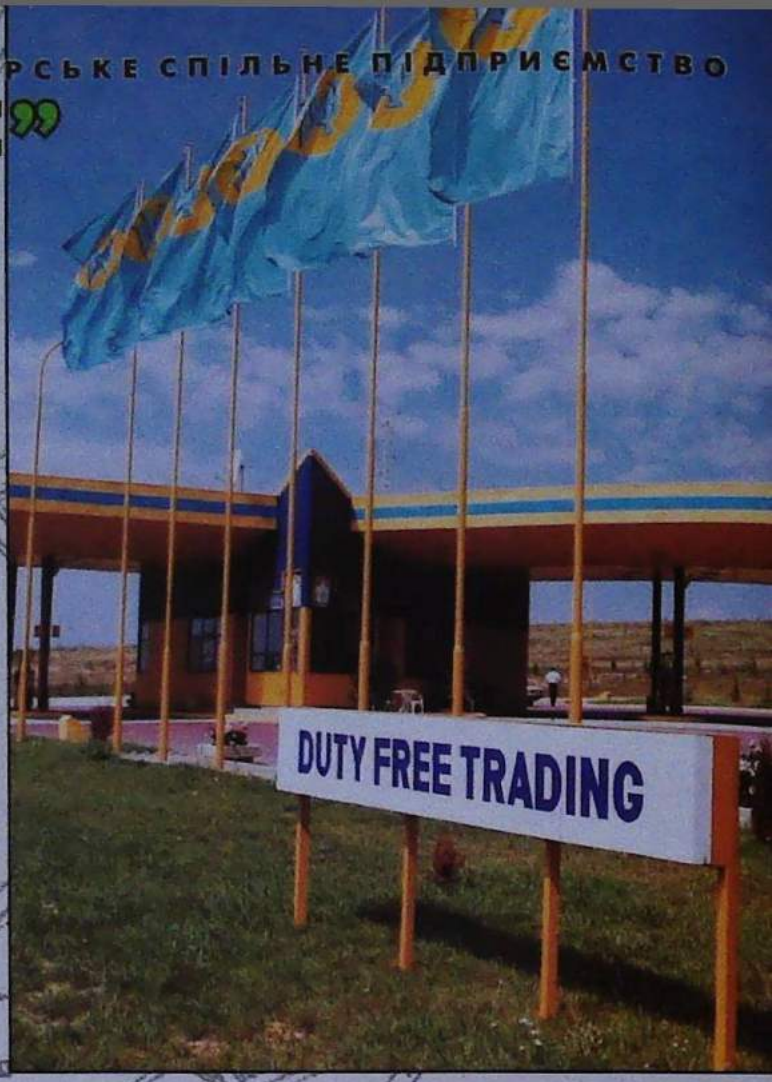

УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКО-ШВЕЙЦАРСЬКЕ СПІЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО

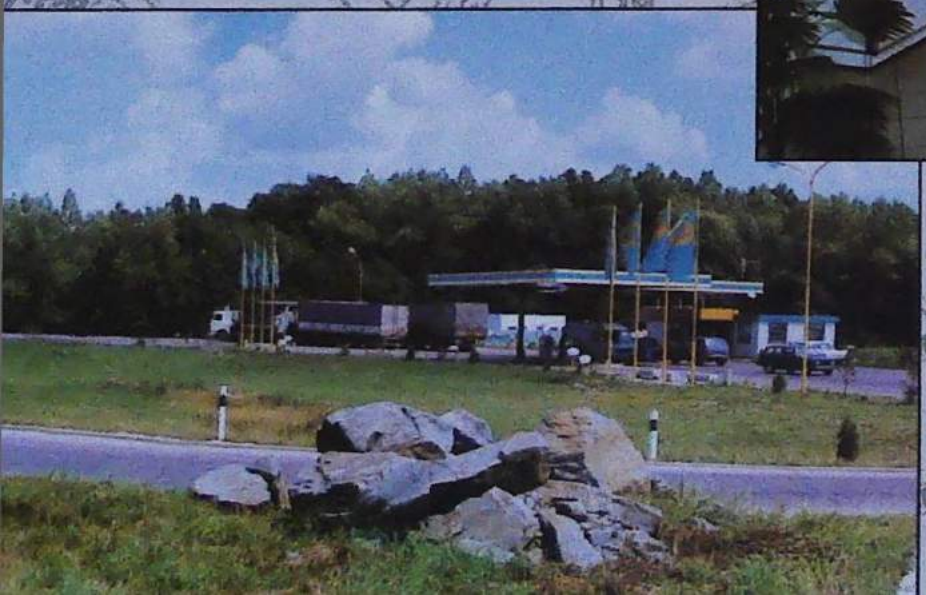
"ЧОП-ТЕРМІНАЛ"

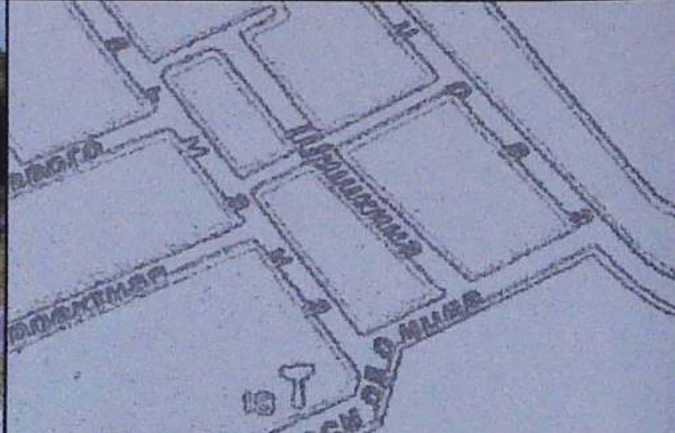

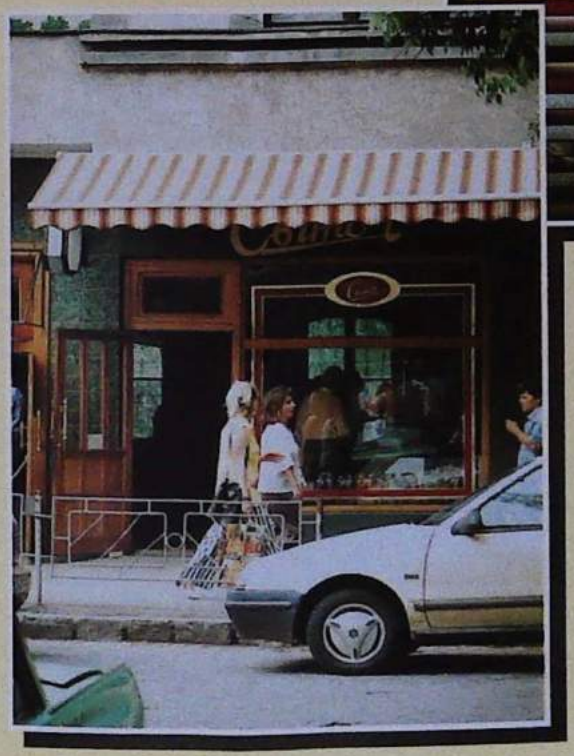
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

ФІРМА «СВІТЛОТЕХНІКА»

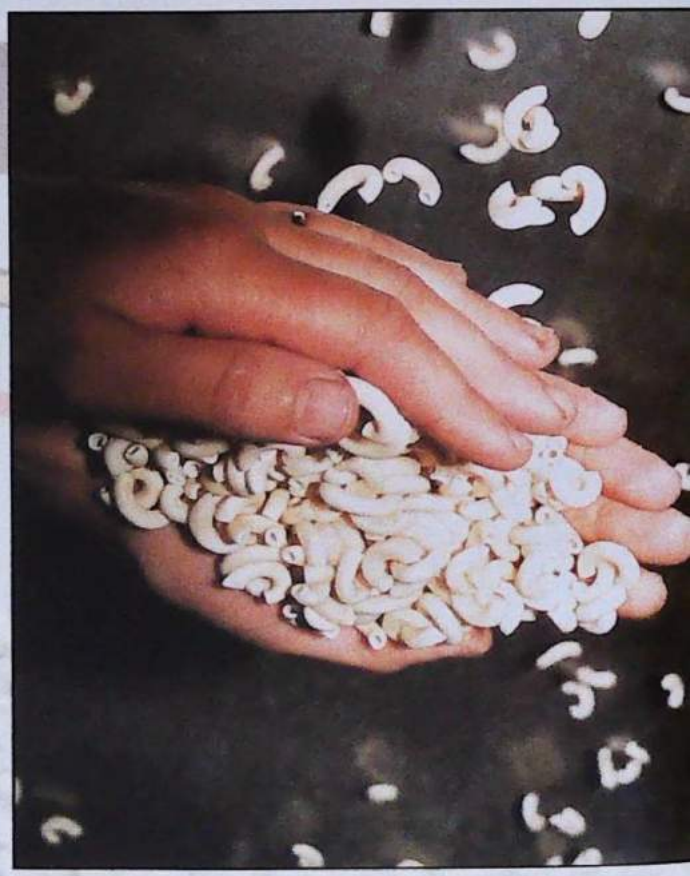

УЖГОРОДСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ

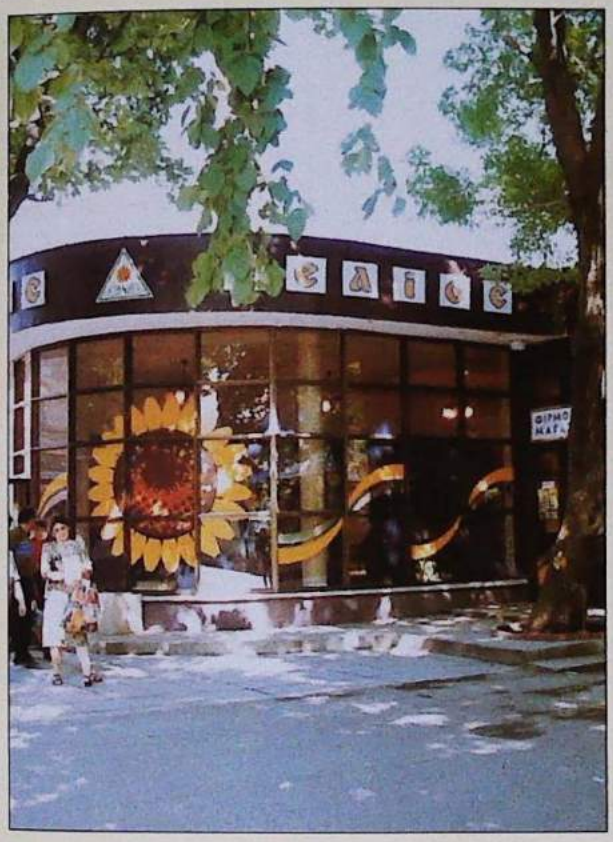

Акціонерне товариство «Геліос»

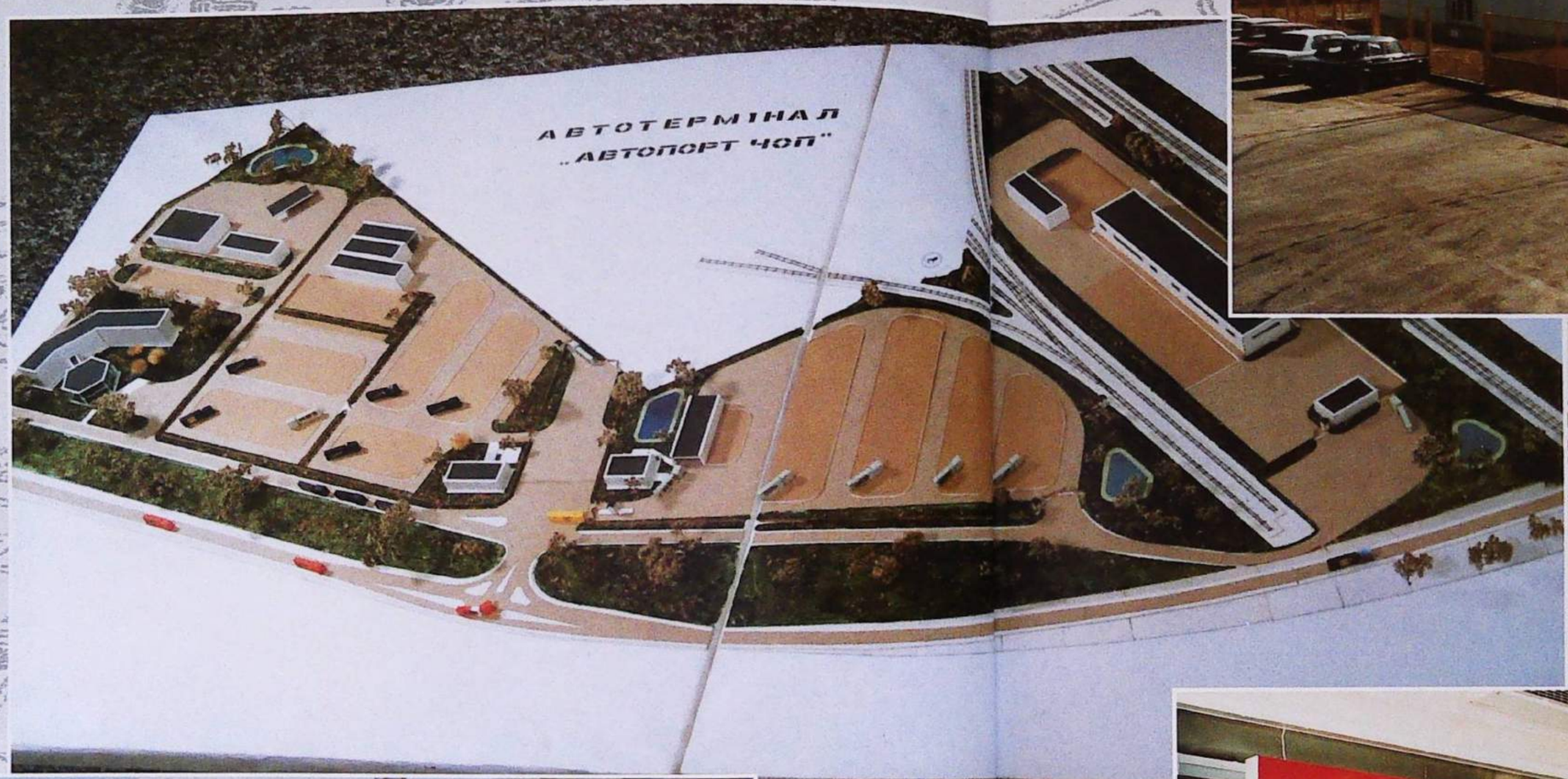

ЗАКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

"АВТОПОРТ-ЧОП"

АВТОМОБІЛЬНИЙ ТЕРМІНАЛ

ЦЕБО ГРУП З.Д.А.

КОНЦЕРН

«КРОКУС»

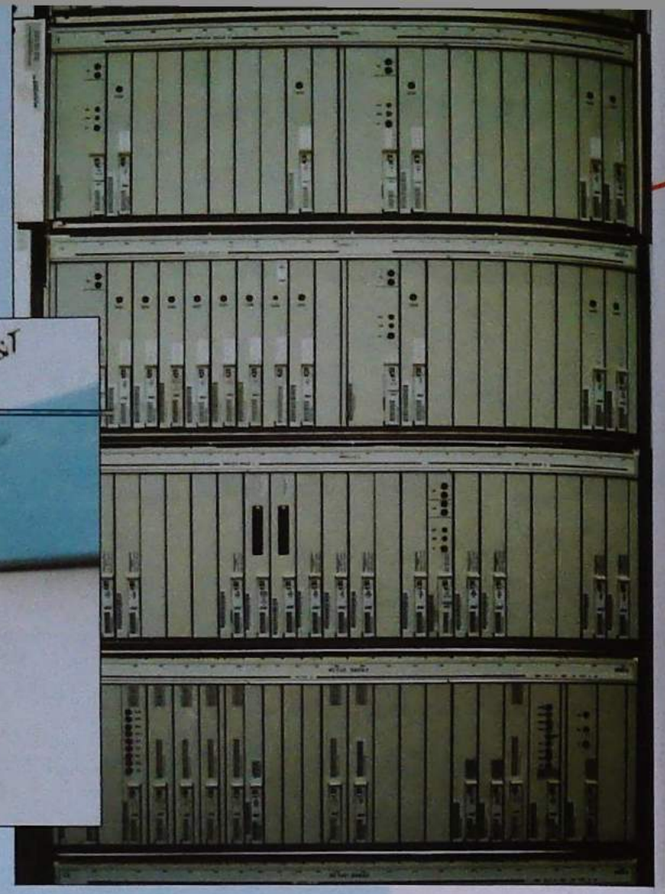

Ужгородська філія

U'tel

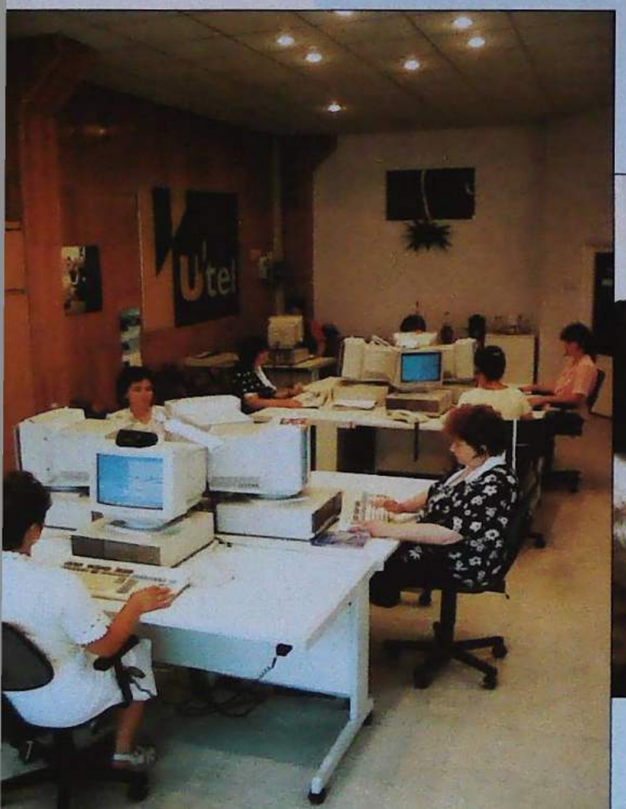

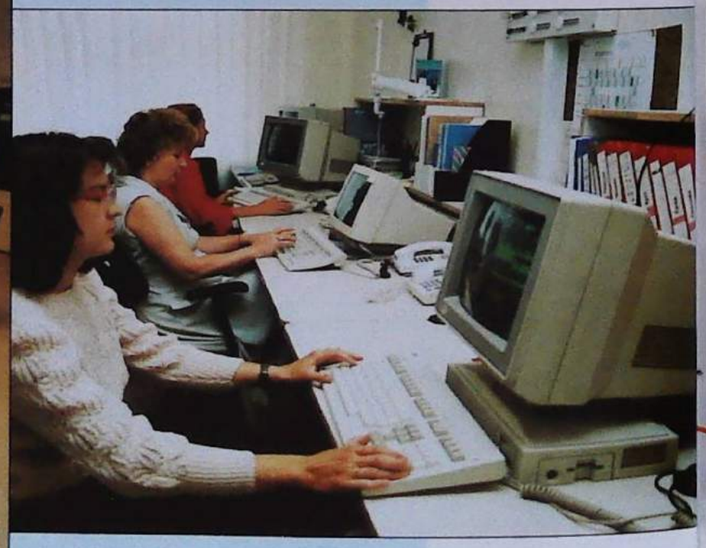

UMC

УКРАЇНСЬКИЙ МОБІЛЬНИЙ ЗВ'ЯЗОК

ГОТЕЛЬ

"УЖГОРОД"

ОБ'ЄДНАННЯ

"ЗАКАРПАТКУРОРТ"

Санаторій "Карпати"

Санаторій "Сонячне Закарпаття"

Санаторій "Поляна"

Санаторій "Синяк"

Санаторій "Гірська Тиса"

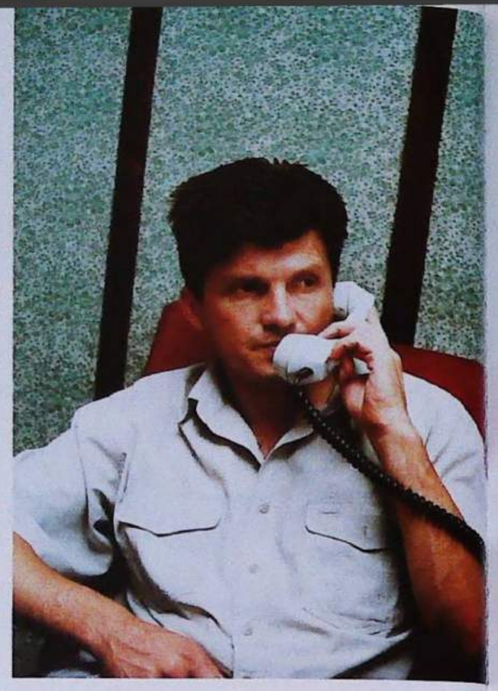

Санаторій "Шаян"

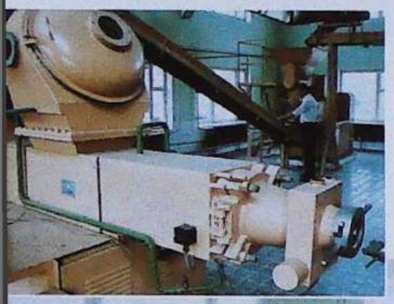

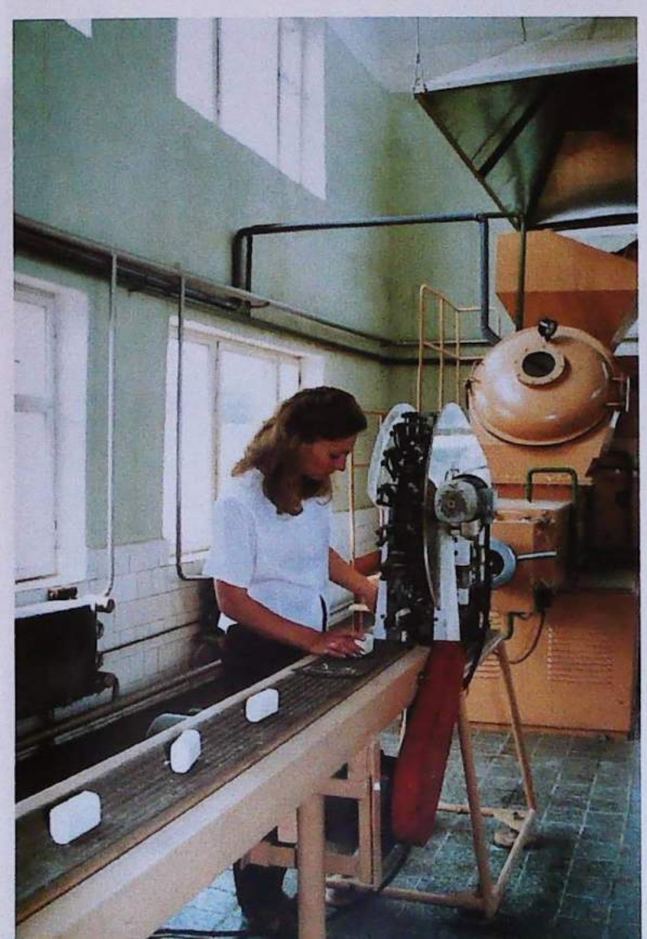
КОНЦЕРН

СКОРПІОН

Футбольна команда "БЕРКУТ"
Football team "BERKUT"

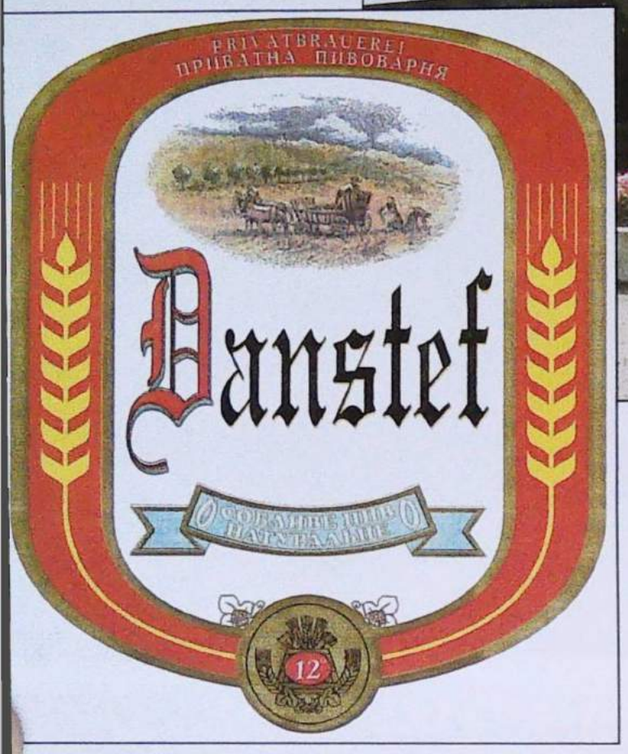

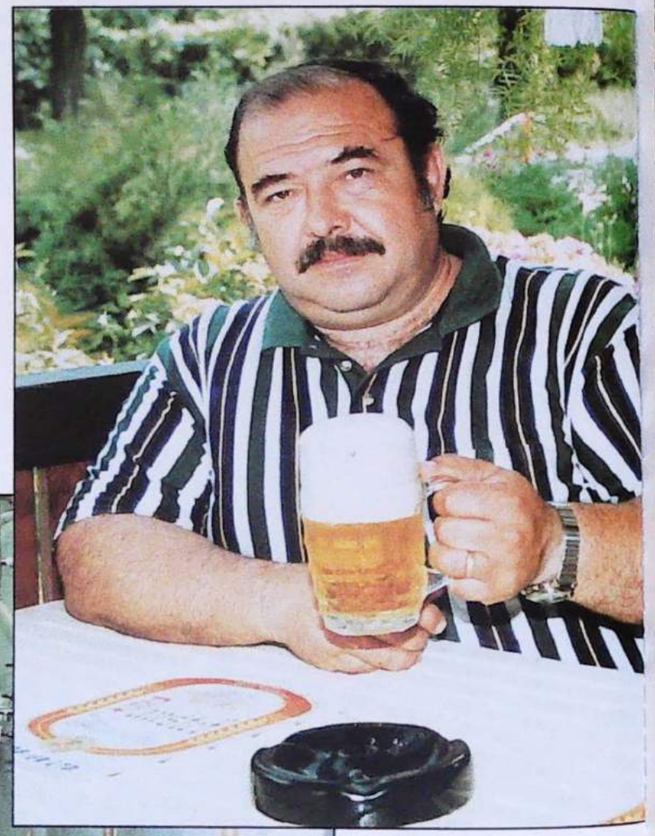

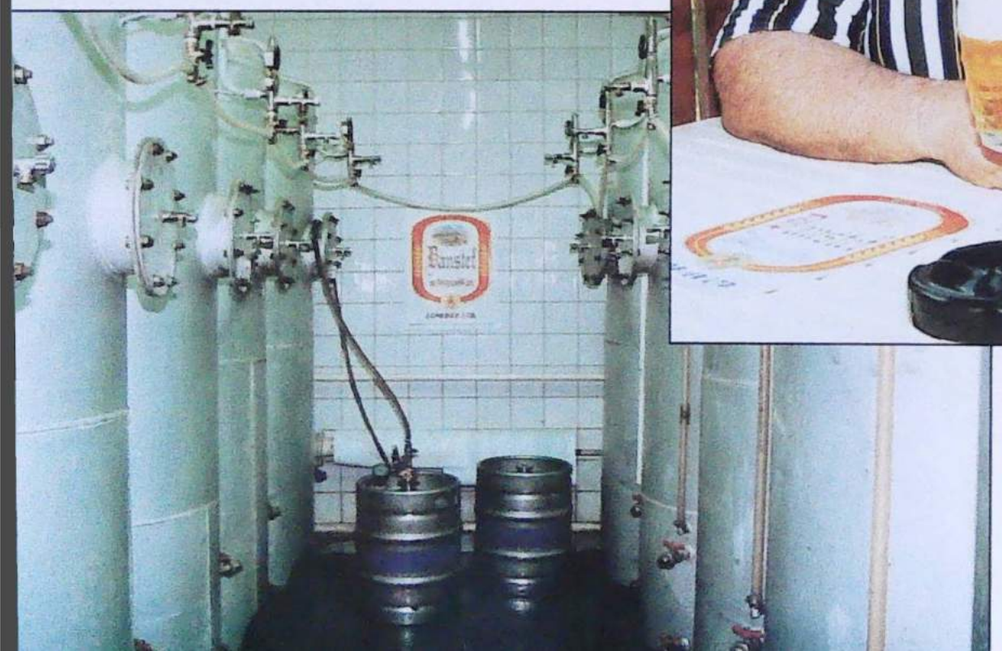
Художник В.Тегза, "Верховинське село"
Painter V.Tegza, "Verkhovina village"

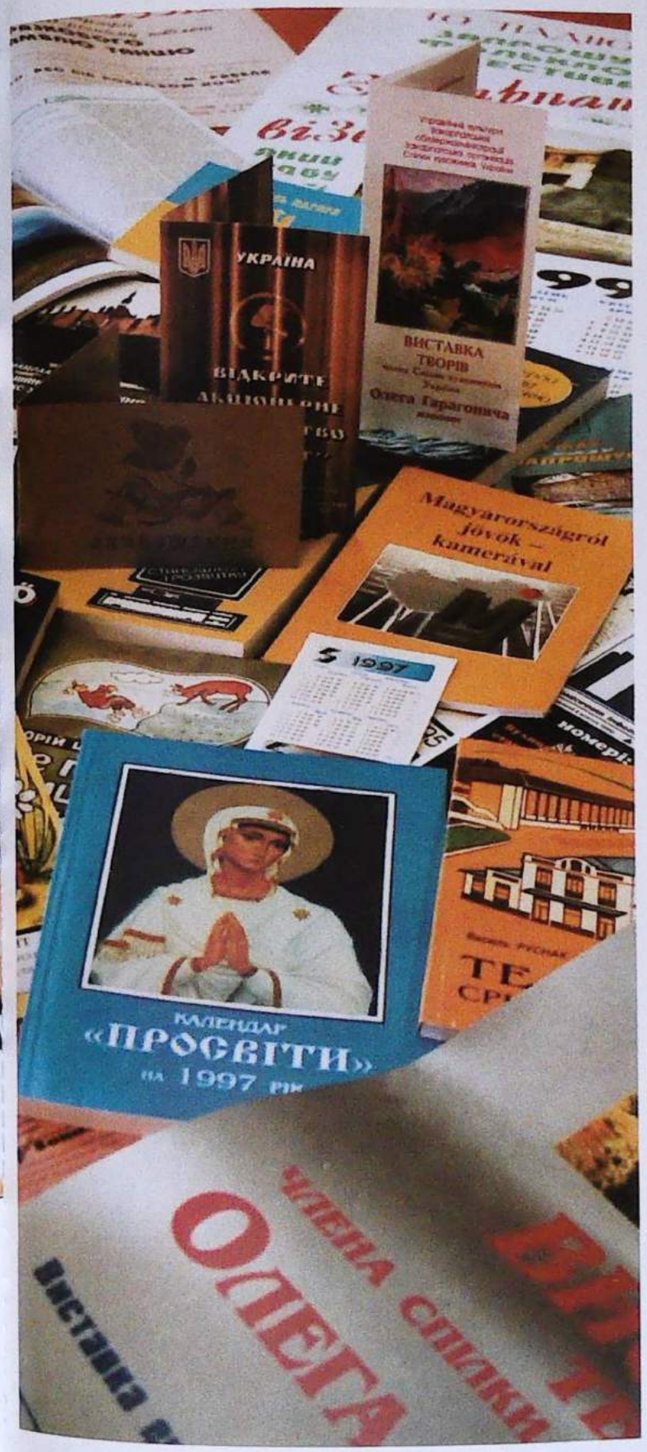
ЕКСПОБІР

ВІДКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

"ПАТЕНТ"

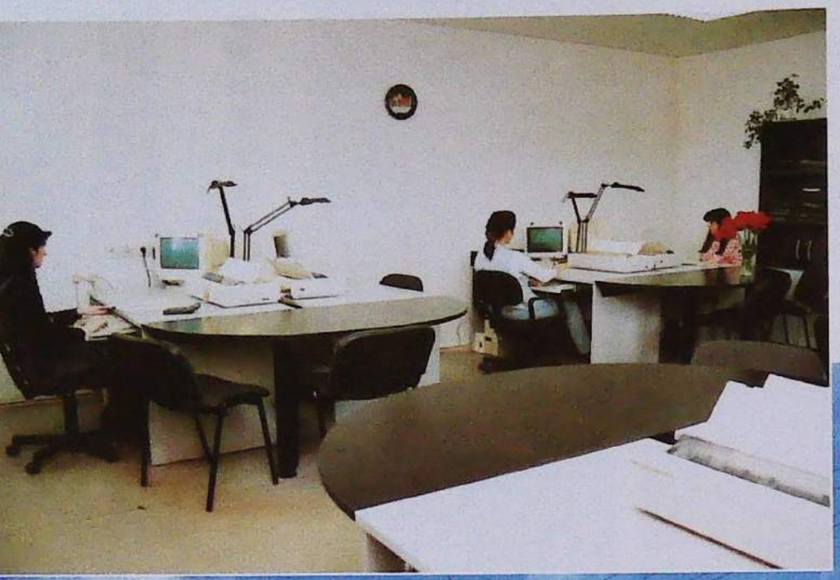

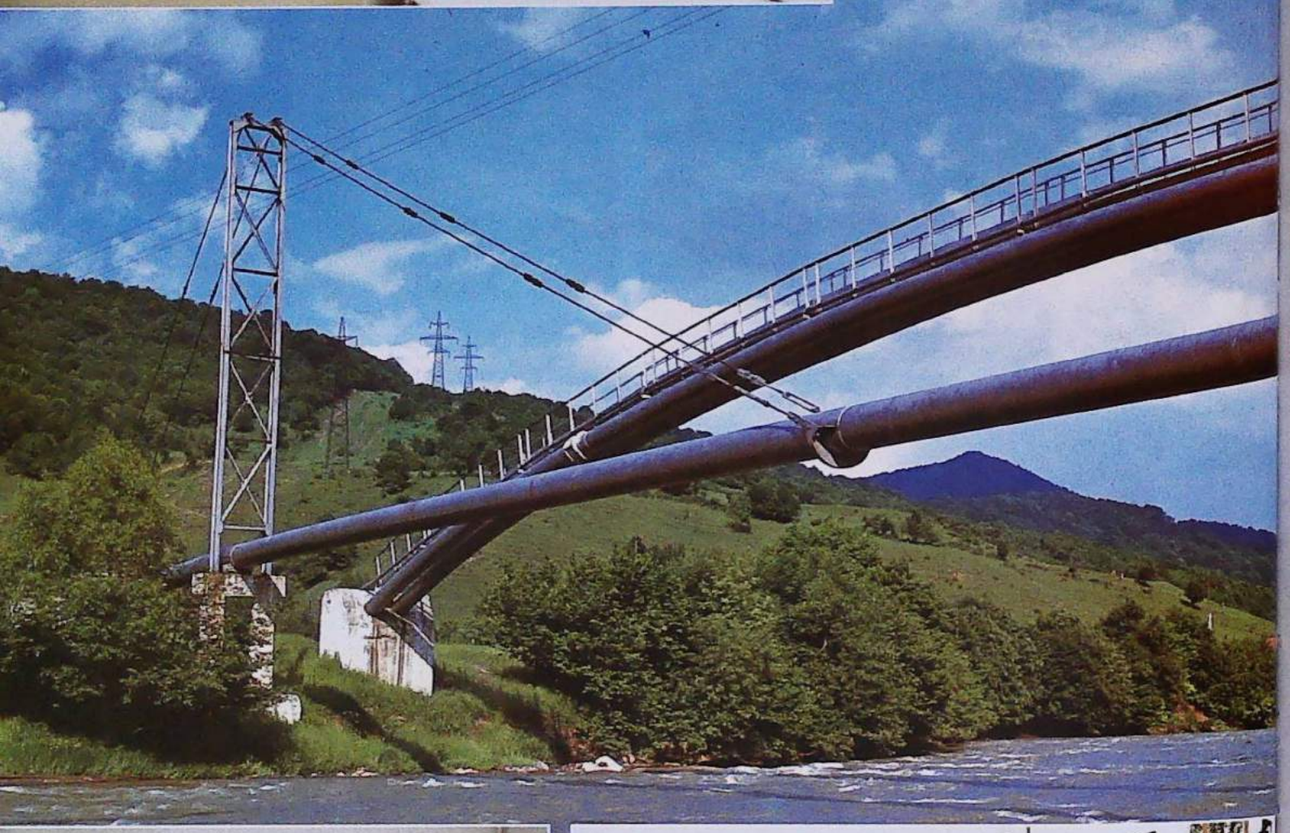

BAT

ЗАКАРПАТГАЗ

ELiT

оригинальные автозапчасти

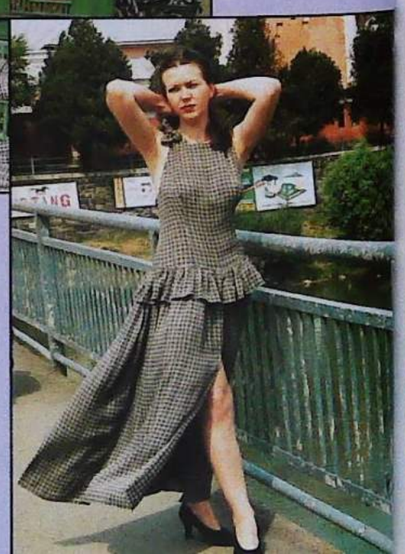

УЖГОРОДСЬКА РАЙСПОЖИВСПІЛКА

УЖГОРОДСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА

АТ „ВАТРА-ПЛЮС"

СП

СОЯ-ПРОГРЕС

АГРОФІРМА

"ЕЛІТА"

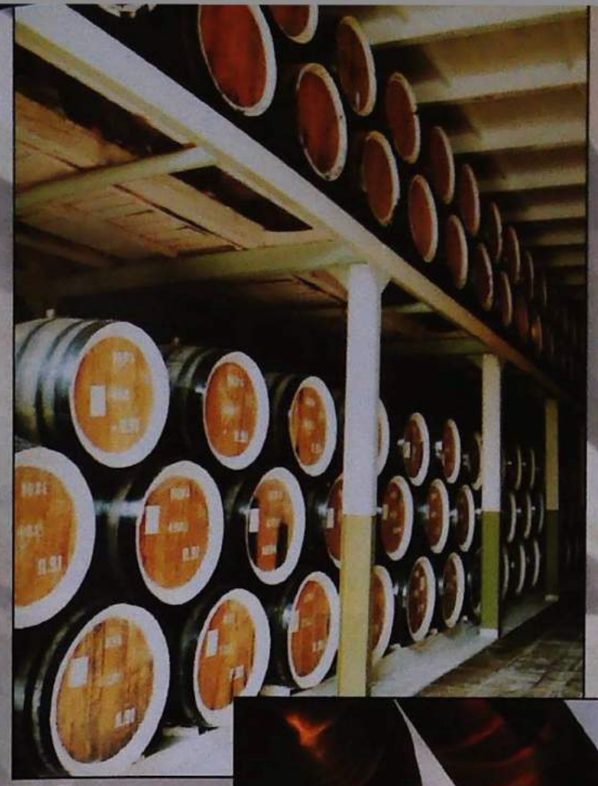

УЖГОРОДСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ №2

УЖГОРОДСЬКИЙ КОНЬЯЧНИЙ ЗАВОД

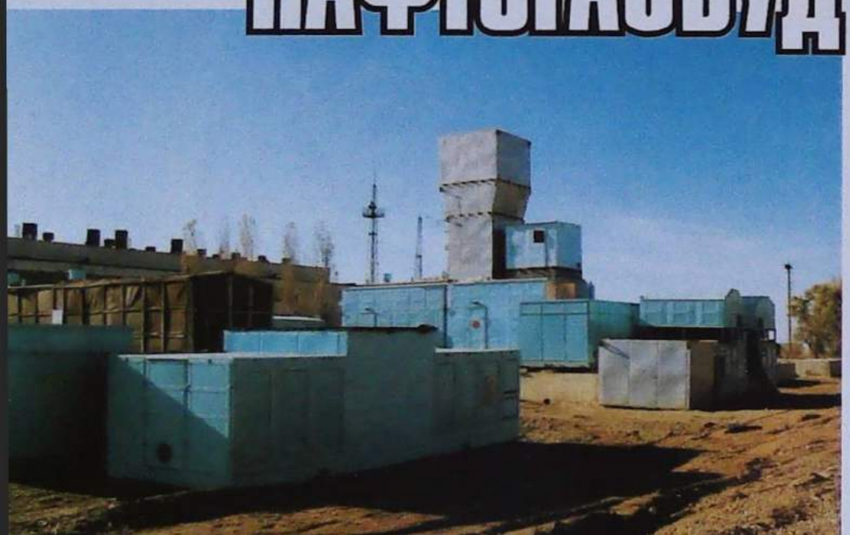

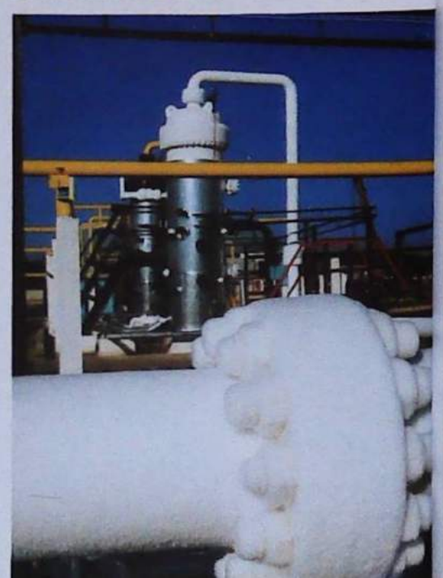

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

"НАФТОГАЗБУД"

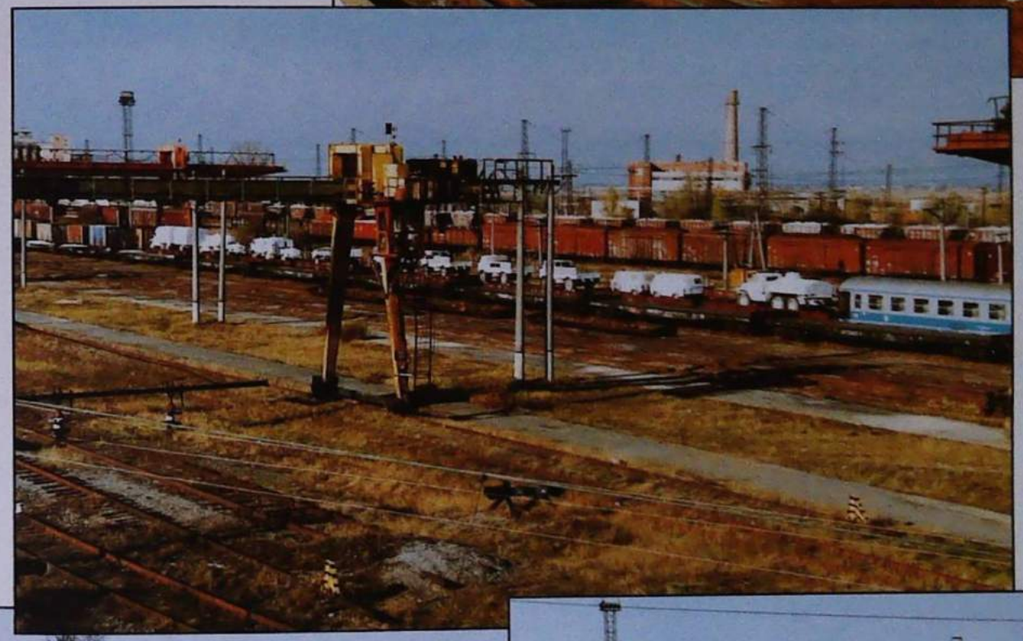

УЖГОРОДСЬКИЙ ВІДДІЛОК ЛЬВІВСЬКОЇ ЗАЛІЗНИЦІ

Українсько-німецько-швейцарське Спільне Підприємство «Д'ЮТІ ФРІ ТРЕЙДІНГ»

295018, м. Ужгород, Слов'янська наб., 25
Тел./факс: 527-27, 122-16

Генеральний директор: Томенчук Євген Дмитрович

Безмитна торгівля на території України.

Ukrainian-German-Swiss Joint-stock Company "Duty Free Trading"

25 Slav emb., Uzhhorod 295018
Phone 52727, Fax 12216

General Director: Evhen Tomentchuk

Duty free trade on the territory of Ukraine.

Генеральне Агентство по туризму в Закарпатській області.
Туристичний комплекс «Закарпаття»

м. Ужгород, пл. Кирила і Мефодія, 5
Тел.: 325-72 / 362-10, факс 97-304

Генеральний директор: Мацола Василь Іванович, член колегії Державного комітету України по туризму, президент Західноукраїнської туристичної асоціації.

Організація міжнародного туризму на виїзд та в'їзд. Професійні гіди-перекладачі. Гостинничний комплекс «Закарпаття» з наданням всіх видів послуг.

General Tourism Agency in the Transcarpathian region.
Tourist complex "Zakarpattja"

5 Kyryl & Methody sq., Uzhhorod
Phone 325-72 / 362-10, Fax 97-304

General Director: Vasyl' Matsola
member of the State Tourism Committee Board.

International tourism: entry and departure. Professional guides and interpreters. Hotel complex "Zakarpattja" with all service.

Закарпатський регіональний центр
АТ ТК «В•А•Т ПРИЛУКИ»

294000, м. Ужгород, вул. Собранецька, 60/516
Тел./факс 344-30

Керівник: Медвідь Віктор Миколайович

Торгівля тютюновими виробами АТ ТК «В•А•Т ПРИЛУКИ».

Transcarpathian Regional Centre Joint-stock Company "V A T Prylouky"

60 Sobranetska st., Uzhhorod 294000
Phone/Fax 34430

Head: Victor Medvid'

Tobacco sale.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ІЗУМРУД»

294015, м. Ужгород, вул. Приладобудівників, 5
Тел.: 321-46, тел./факс 162-92

Генеральний директор: Писарчук Микола Васильович

Виробництво продуктів харчування: гриби мариновані, макаронні вироби. Виготовлення хутрових виробів.

Limited Company "IZUMRUD"

5 Pryladobudivnykiv st., Uzhhorod 294015
Phone 32146, Fax 16292

General director: Mykola Pysartchuk

Foodstuffs production: pickled mushrooms, macaroni. Production of furs.

Спільне підприємство «ЧОП-ТЕРМІНАЛ»

295018, м. Ужгород, Слов'янська наб., 25
Тел.: 511-33, факс 122-16

Генеральний директор: Томенчук Євген Дмитрович

Будівництво сучасних автозаправок. Продаж автомобільного палива та мастил.

Close Joint-stock Company "Chop Terminal"

25 Slav emb., Uzhhorod 295018
Phone 51133, Fax 12216

General Director: Evhen Tomentchuk

Building of modern petroll filling stations. Sale of automobile fuel and lubricants.

Товариство з обмеженою відповідальністю
фірма «СВІТЛОТЕХНІКА»

294018 Ужгород, вул. Заньковецької, 5, кім. № 18
(спорткомплекс «Юність»).
Тел./факс: 350-55

Директор: Шкоба Вікторія Володимирівна

Виробництво та встановлення світлозахисної техніки (ставні віконні, стрічкові штори), а також вікон пластикових, гаражних воріт та ін.

Limited Company
"Svitlotechnika"

5 Zankovetska st., Uzhhorod 294018
Phone 35055

Director: Victoria Shkoba

Production and installation of light protective technique (inner blinds, outer shockproof plastic and metal awnings, sliding folding doors, garage gates with distance and automatic control, shop window metal awning with automatic control, metal-plastic windows and doors with glass packets).

Ужгородський комбінат хлібопродуктів №1

Ужгородський р-н, с. Розівка
Факс/тел.: 279-73, 122-36

Директор: Довганич Василь Дмитрович

До складу підприємства входять: млин, комбікормовий завод, два елеватори для зберігання зерна, потужна зерносушарка, макаронний, консервний та м'ясопереробний цехи, птахофабрика та свинокомплекс.

Uzhhorod bakery combine №1

The Village of Rozivka, Uzhhorod district
Phone/Fax 27973 / 12236

Director: Vasyl' Dovhanytch

The combine consists of a mill, combined fodder plant, two grain elevators, powerful grain-dryer, a macaroni and meat- processing shops, a cannery and a pig-breeding farm.

Акціонерне товариство «ГЕЛІОС»

м. Ужгород, вул. Шумна, 25
Тел.: 321-28, факс: 120-77

Голова правління:
Вовканич Федір Васильович

Виробництво продуктів харчування (маргаринова продукція, олія, майонез, кетчуп, гірчиця), роздрібна торгівля.

Joint-stock Company "HELIOS"

25 Shumna st., Uzhhorod
Phone (3122) 321-28, Fax 120-77

Head of the board of administration:
Vovkanych Fedir Vasyl'ovytch

Production of foodstuffs (margarines, sunflower oil, mayonnais, ketchup), retail trading.

ЗАКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «АВТОПОРТ-ЧОП»

м.Чоп, вул.Приозерна 166, Тел./факс: 718-38 / 714-10
294000, м.Ужгород, Слов'янська наб., 25
Тел.: 500-24, факс 121-81

Генеральний директор: Артьомов Іван Володимирович

Приймає, розміщує, охороняє автотранспорт. Розвантажує та завантажує автомашини на вимогу митно-прикордонних служб. Оформлення документів (в'їзд, виїзд), супроводження конвоєм до кордону, медичне обслуговування.

Close Joint-stock Company "Autoport-Chop"

166 Priozerna st., Chop, Phone/Fax 71838 / 71410
25 Slav emb., Uzhhorod 294000
Phone 500-24, Fax 121-81

General Director: Ivan Artjomov

Accepting, parking and guarding, loading and unloading trucks on the demand of the customs and border control. Registering documents (entry, departure), escorting to the border, medical service.

ДФ «ЦЕБО ГРУП З.Д.А.»

Україна, Закарпатська обл., смт. Великий Березний
Офіс: Ужгород, вул. Станційна, 1
Тел./факс: 322-10, 325-60

Виконавчий директор: Попович Михайло Андрійович

Дочірня фірма «ЦЕБО ГРУП З.Д.А.» спеціалізується на виготовленні і реалізації взуття різних видів та наданню туристичних послуг.

Branch Enterprise "TSEBO Group Z.D.A."

1 Stantsijna st., Uzhhorod
Phone/Fax 32210 / 32560

Executive director: Myhajlo Popovytch

Produces and sells footware and is engaged in tourism.

КОНЦЕРН «Крокус МГ»	Concern "Crocus MG"
м. Ужгород, вул. Мукачівська, 70 Тел./факс: 120-61, 371-44, 357-70	70 Mukatchivska st., Uzhhorod Phone/Fax 120-61 / 371-44, 357-70
Президент: Греньо Михайло Михайлович	President: Mykhajlo Grenjo
Торгівля продуктами харчування, складною побутовою технікою, автомобілями марки «ШКОДА» та їх сервісне обслуговування.	Foodstuffs, sophisticated home appliances, "SKODA" vehicles: trade and maintenance

---

Ужгородська філія Українсько-Американсько-Голландсько-Німецького Закритого Акціонерного Товариства «Утел» (ЗАТ «Утел»)	Uzhhorod Affiliate of the Ukrainian-American-Dutch-German Joint Stock Company "Utel"
294000 м. Ужгород, пл. Поштова, 4 Тел.: 111-77 / 111-78, факс 111-14	4 Poshtova sq., Uzhgorod 294000 Phone 11177 / 11178, Fax 11114
Директор Ужгородської філії "Утел": Макара Олександр Іванович	Uzhgorod "Utel" Affiliate Director: Olexander Makara
Надання послуг міжміського і міжнародного телефонного зв'язку, надання послуг найвищої якості, карткові таксофони.	Long distance telephone service, premium line telephone service, card public phones.

Український Мобільний Зв'язок	Ukrainian Mobile Communications
м.Ужгород, наб.Незалежності, 6 Тел. 341-80, факс 120-66	6 Nezalezhnosti emb., Uzhhorod 294000 Phone 34180 / Fax 12066
Регіональний директор: Соханич Юрій Васильович	Regional Director: Yuri Sokhanich
Експлуатація мереж стільникового зв'язку в Україні; підключення до мережі, продаж та оренда мобільних телефонів; гарантійне та післягарантійне обслуговування телефонних апаратів та аксесуарів до них; встановлення автокомплектів в автомобілі.	Ukrainian Mobile Communications honeycomb network communication, exploitation of telephone apparatus and accessories to them; mobile telephones sold, leased and switched on; maintenance guaranteed and postguaranteed; installment of autocomplexes in motor vehicles.

СПІЛЬНА УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКА ФІРМА «УЖГОРОД»	Joint Ukrainian-Czech Firm "Uzhhorod"
294018 Ужгород, пл. Б. Хмельницького, 2 Тел.: 350-65	2 B.Khmelnitsky sq., Uzhhorod 294018 Phone 35065
Генеральний директор: Карпеченко Ольга Володимирівна	General director: Olha Karpetchenko
СУЧФ «УЖГОРОД» – це готель на 200 місць, ресторан вищої категорії, кафе-бар, туристичне агентство, ліцензійний склад та автостоянка.	JUCzF Uzhhorod is hotel with 200 rooms and suites, high-quality restaurant, cafe-bar, tourist agency, licensed storage and parking

---

Закарпатське об'єднання санаторно-курортних установ профспілок	Transcarpathian Association Of Trade Union Sanatoria and Health Resorts.
294000 м. Ужгород, вул. О. Фединця, 7 Тел.: 361-68, факс 332-80	7 O.Fedinets st , Uzhhorod 294000. Phone (3122) 36168, Fax 33280.
Головний лікар: Добра Петро Петрович	Chief doctor: Petro Dobra
До об'єднання входить 8 оздоровниць, які розташовані в Закарпатській області, де проводиться лікування захворювань органів травлення, серцево-судинних органів, опорно-рухового апарату та нервової системи.	The Association comprises eight sanatoria and health resorts where diseases of digestion organs, cardio-vascular ailments, support motion and nervous diseases are treated.

Концерн «СКОРПІОН»	Concern "Scorpion"
Закарпатська обл., м. Тячів, вул. Пролетарська, 2 Тел./факс (03134) 319-12	2 Proletarska st., Tjachiv, Transcarpathia Phone (3134) 31912
Генеральний директор: Вайнагій Василь Дмитрович	General director: Vasyl' Vajnahy
Виготовлення миючих засобів, оптово-роздрібна торгівля.	Soaps and washing powders, whole- and retail sale.

Спільне Українсько-угорське підприємство «ЕКСПОБІР» Лтд	Joint Ukrainian-Hungarian plant "EXPOBEER" Ltd.
Ужгородський р-н, с. Ратівці, вул. Нова, 3 Тел.: 758-60	3 Nova st., the village of Ratovtsy, Uzhhorod district Phone 75860
Генеральний директор: Данч Іштван Андрашович	General director: Ishtvan Dunch
Виробництво пива марки «Данштеф». Монтаж та обслуговування мініпивоварень.	Basic activity: brewage and setting up mini breweries. Brand of beer "Danshtef"

Відкрите акціонерне товариство «ПАТЕНТ»	Open Joint-stock Company "PATENT"
294013, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 101 Тел.: 372-89, факс 259-54	101 Gagarina st., Uzhhorod 294013 Phone 372-89, Fax 259-54
Генеральний директор: Негре Віктор Юрійович	General director: Victor Nehre
Виробництво поліграфічної продукції, виробництво пакувальної продукції, випуск та розповсюдження науково-інформаційних матеріалів Держпатенту України. Надання послуг з будівельно-ремонтних робіт.	Printing, publishing, packing, issuing and circulating of the State Patent of Ukraine scientific information. Building and building-repair service

---

Відкрите акціонерне товариство «ЗАКАРПАТГАЗ»	Open Joint-stock Company "ZAKARPATGAZ"
м. Ужгород, вул. Погорєлова, 2 Тел.: 626-68, 238-21, факс 255-69	2 Pohorelova st., Uzhhorod Phone 62668 / 238-21, Fax 25569
Голова правління: Рабченюк Василь Омелянович	Head of the board: Vasyl' Rabtcheniuk
Експлуатація систем газопостачання, доставка зрідженого газу, проектування та будівництво систем газопостачання, монтаж лічильників газу, виконання ремонтних та аварійних викликів внутрішньобудинкових газових приладів.	Exploitation of the gas delivery systems, liquid gas delivery, gas delivery systems designing and building, installation of gas meters, interbuilding gas devices.

«ЕЛІТ Україна ЛТД»	"ELIT Ukraine" Ltd
м. Ужгород, вул. Паризької Комуни, 4 Тел.: 125-67, 134-40, факс 120-89	4 Paryzhska Komuna st., Uzhhorod Phone 12567 / 12440, Fax 12089.
Директор: Петриченко Володимир Миколайович	Director: Volodymyr Petritchenko
Гуртова та роздрібна торгівля автозапчастинами західноєвропейського виробництва до автомобілів всіх марок.	Whole- and retail sale of West European Auto- spare parts to all trademarks.

Закрите акціонерне товариство «УЖГОРОДСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»	Close Corporation "Uzhhorod Sewing Factory"
294000, м. Ужгород, вул.Толстого, 40. Тел.: 332-06, 332-07, факс 332-98	40 L.Tolstoy st., Uzhhorod 294000 Phone 33206 / 33207, Fax 33298
Директор: Каламуняк Мирослава Михайлівна	Director: Myroslava Kalamounyak
Виготовлення швейних виробів європейського рівня. Співпраця з фірмами Великобританії, Франції, Німеччини, Австрії і США.	Production of European standard Clothing. Cooperation with British, French, German, Austrian and USA companies.

УЖГОРОДСЬКИЙ ПОШТАМП	Uzhhorod Post Office
294000 Ужгород, пл. Поштова, 4 Тел.: 133-54, 320-41, факс 360-00	4 Poshtova sq., Uzhhorod 294000 Phone 13354, 32041, Fax 36000
Директор: Бевзюк Віталій Євгенович	Director: Vitaly Bevzyuk
Надання послуг поштового зв'язку населенню, підприємствам та організаціям.	Postal service to the population, enterprises and organizations

---

Ужгородська райспоживспілка	Uzhhorod District Consumers' Co-operative Society
294006, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36 Тел.: 225-41, факс 297-40	36 Gagarina st., Uzhhorod 294000 Phone 22541, Fax 29740
Голова правління: Монич Василь Михайлович	Head of the Board: Vasyl' Monytch
Організація громадського харчування, торгівля, заготівля сільсько-господарської продукції	Public catering, storage and trade of agricultural production.

Акціонерне товариство закритого типу «ВАТРА-ПЛЮС»	Closed Joint-stock Company "VATRA-PLUS"
Ужгородський р-н., с. Концово Тел./факс 228-87	The village of Kontsevo, Uzhhorod district Phone/Fax 22887
Голова правління: Рішко Микола Миколайович	Head of the board: Mykola Rishko
Виробництво мінеральної води і "PET" пляшок.	Production of mineral water and PET bottles.

СПІЛЬНЕ УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО «СОЯ-ПРОГРЕС»	Joint Ukrainian-Hungarian Venture "SOYA-Progress"
Ужгородський район, с. Розівка Тел./факс: 125-92, 770-63	The village of Rosivka, Uzhhorod district Phone 12592, 77063
Директор: Арутюнян Ашот Вартанович	Director: Ashot Arutyunyan
Виробництво і торгівля кормовими засобами (концентрати і премікси) для сільськогосподарських тварин та птиці.	Production and trading of fodders (concentrated products and remixes) for cattle and poultry.

АГРОФІРМА «ЕЛІТА»	Agrofirm "Elita"
295109 Ужгородський район, с. Ратовці, вул. Ракоці, 43 Тел. 297-33, Факс 247-31	43 Rakotsy st., the village of Ratovtsy, Uzhhorod district 295109 Phone 29733, Fax 24731
Директор: Яковець Петро Іванович	Director: Petro Yakovetz
Вирощування елітного насіння злакових і бобових культур.	Crop plants and beans elit seeds growing.

Ужгородський комбінат хлібопродуктів №2	Uzhhorod bakery combine №2
294000, м. Ужгород, вул. Станційна, 52 Тел.: 276-01, 208-18, факс 245-84	52 Stantsyjna st., Uzhhorod 294000 Phone 27601 / 20818, Fax 245-84
Директор: Гаврош Іван Федорович	Director: Ivan Havrosh
Заготівля зерна, переробка на борошно та крупи, випічка хліба.	Corn storage, flour and cereals production, bakery.

Ужгородський коньячний завод	Uzhhorod Brandy Works
294000 м. Ужгород, вул. Тімірязєва, 19 Тел.: 355-21, факс 390-68	19 Tymirjazev st., Uzhhorod 294000 Phone 35521, Fax 39068
Директор: Гісем Володимир Васильович	Director: Volodymyr Gisem
Випуск коньяків віком від 3 до 12 років, виготовлених із коньячних спиртів власного виробництва.	Production of 3-12 years age brandies out of own brandy spirits.

Закрите акціонерне товариство «НАФТОГАЗБУД» Будівельне управління № 21	Joint-stock Closed Company "NAFTOGAZBUD" (Oil Gas Building). Building Management №21
м. Ужгород, вул.Жатковича, 28А Тел.: 332-16, факс 343-08	28A Zhatkovytch st., Uzhhorod Phone 332-16, Fax 343-08
Керівник: Антонов Володимир Ілліч	Head: Volodymyr Antonov
Будівництво об'єктів промислового та соціально-побутового призначення, виконання ізоляційних та оздоблювальних робіт.	Industrial and communal building, insulation and decoration.

УЖГОРОДСЬКИЙ ВІДДІЛОК ЛЬВІВСЬКОЇ ЗАЛІЗНИЦІ	Uzhhorod Branch of Lviv Railway
294018, м. Ужгород, вул.Ф.Тіхого, 8 Тел.: 933-312, 144-66, факс 373-73	8 F.Tikhogo st., Uzhhorod 294018 Phone 933-312 / 144-66, Fax 373-73
Начальник відділку: Федченко Андрій Данилович	Chief of the branch: Andrij Fedtchenko
Організація експортно-імпортних перевезень. Перевантаження і перестановка експортно-імпортних вантажів та збереження їх на площадках і складах.	Export-import transportation, reloading and rearraging of export-import loads and storing them at the platforms, grounds and in stores.

УЖГОРОДСЬКИЙ ДЕРЖЛІСГОСП	Uzhhorod State Forestry
м. Ужгород, Електрозаводська, 45 Тел.: 341-70, 120-50 Факс 120-30; телекс 2470-52 ВИК	45 Electrozavodska st., Uzhhorod Phone (3122) 34170, 12050, Fax 12030, Telex 2470-52 VIK
Директор: Костів Іван Васильович	Director: Ivan Kostiv
Лісове господарство, виробництво будівельного лісу, пиловника, дров паливних. Деревообробка.	Forestry, production of building timber, sawed wood (boards), firewood. Woodworking.

ВТВЕЗ «Ужгородміськтелеком»	"Uzhhorod misktelecom" (Uzhhorod city telephone communication)
294000, м. Ужгород, пл. Поштова, 4 Тел.: 355-07, 355-50, факс 135-00	4 Poshtova sq. (Post office), Uzhhorod 294000 Phone 355-07 / 355-50, Fax 135-00
Керівник: Денисенко Микола Андрійович	Head: Mykola Denysenko
Надання послуг електрозв'язку.	Telephone Communication Service.

Адвокатське бюро «ЛІГАЛЕКС»	Lawyer's Bureau "LEGALEX"
м. Ужгород, Пасаж, АТ «Торговий дім» Тел.: 351-60, 322-85	Uzhhorod, Passage, JSC "Trading House" Phone 351-60, 322-85
Директор: Фартушок Ігор Іванович	Director: Ihor Phartoushok
Комплексне юридичне обслуговування. Консультації та ведення судових справ в усіх галузях права. Консультації у сфері іноземних інвестицій, акціонування державних підприємств.	Complex legal service. Advice and conduct of suits, pleads in all branches of law. Advice in the sphere of foreign investments, stocking of enterprises.

інформ
РІО • ІНФОРМ НЕЗАЛЕЖНА ГАЗЕТА
294015, м.Ужгород, вул.Заньковецької, 89, тел./факс: 520-45, 540-21

ТИЖНЕВИК
Срібна Земля
ФЕСТ
294000 Ужгород, вул. Гойди, 10. Тел./факс: 3-70-84.
ОБ'ЄКТИВНЕ ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ

УЖГОРОДСЬКА МІСЬКА ДРУКАРНЯ

294005 Ужгород, Руська, 13. Тел.(03122) 321-71/345-63/341-83, тел./факс (03122) 344-39

Автори вдячні:

- фірмі "Фуджі-спрінт" (тел.378-18), директору Олександру Медвецькому;
- Володимиру Данканичу (голова ЗОВ товариства "Україна")
- Михайлу Банику, голові "Карпатського братства"
- Олегу Драгану, Фікрату Мамедову (переклад на англійську мову)
- Дмитру Федаці і Федору Шандору (історичні довідки)
- Ігору Броді, Петру Сарвашу, Ярославу Балогу (архітектурні довідки)

❊

Використана інформація із книги „Історія Ужгорода", авт. колектив, 1993 р.

❊

Пам'ятник Олександру Духновичу, пам'ятник воїнам-закарпатцям, загиблим при виконанні інтернаціонального обов'язку, пам'ятник загиблим працівникам органів внутрішніх справ Закарпатської області — роботи скульптора Михайла Беленя

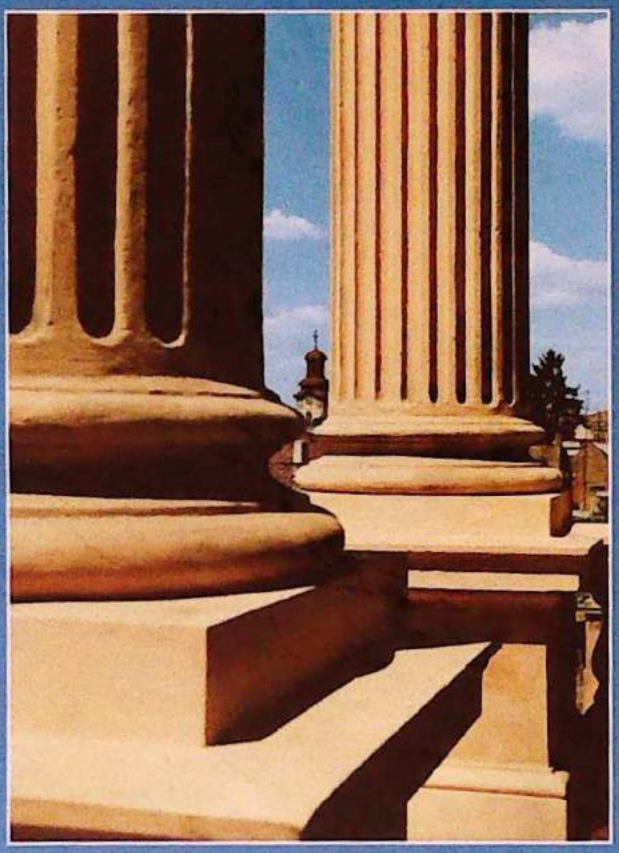
УЖГОРОД

Михайло Басараб, Володимир Ньорба

ШЛЯХ ДО ХРАМУ
ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ ТОВАРИСТВА "УКРАЇНА"
Vydavateľstvo CUPER, Prešov, Požiarnická 17, Slovenská republika

ISBN 80-967748-6-7

УЖГОРОД

UZHHOROD

ISBN 80-967748-6-7